

WIADOMOŚCI IWIERZYCKIE

4 (69)
2018

KWARTALNIK

Cena: 2 zł
(5% VAT)

ISSN 1730-4571

IWIERZYCE * SIELEC * OLCHOWA * NOCKOWA * BĘDZIENICA * WIŚNIOWA * BYSTRZYCA * OLIMPÓW * WIERCANY

Przy wigilijnym stole,
Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że dzień ten radosny
W miłości jest poczęty
(„Przy wigilijnym stole”, Jan Kasprówicz)

W atmosferze radosnego oczekiwania na Święta Bożego Narodzenia
oraz Nowy 2019 Rok pragniemy złożyć naszym Czytelnikom z głębi serca życzenia.
Magicznych, pełnych wzruszeń, ciepła i nadziei Świąt,
odpoczynku w gronie Najbliższych, a w Nowym Roku dobrych wydarzeń,
szczęścia w życiu osobistym i spełnienia najszybszych marzeń.
Redakcja „Wiadomości Iwierzycznych”

Rada i Wójt Gminy Iwierzycy

VIII kadencji 2018-2023

**Baran Adam
Olchowa**

**Broda Kazimierz
Olchowa**

**Chmiel Leszek
Wiercany**

**Drozd Maria
Iwierzyce**

**Golesz Czesława
Wiśniowa**

**Grobelny Edward
Nockowa**

**Jaworek Mieczysław
Bystrzyca**

**Klimek Edward
Będzienica**

**Klimek Krzysztof
Olimpów**

**Ochał Jerzy
Nockowa**

**Pazdan Ryszard
Bystrzyca**

**Róg Mariusz
Sielec**

**Rygiel Bogumił
Wiercany**

**Świerczek Adam
Nockowa**

**Toś Stefan
Iwierzyce**

Szanowni Mieszkańcy Gminy Iwierzycy

Pragnę gorąco podziękować wszystkim Państwu za liczny udział w wyborach samorządowych 21 października 2018 r. Szczególnie dziękuję wszystkim tym, którzy obdarzyli mnie ogromnym zaufaniem. Jestem wdzięczny za tak wysokie poparcie. Dzięki Państwa głosom od 19 listopada 2018 r. mam zaszczyt sprawować urząd Wójta Gminy Iwierzycy.

Taki wynik zobowiązuje i dodaje energii do szczególnie zaangażowanego i rzetelnego sprawowania tej funkcji przez następne 5 lat. Chcę zmieniać tę gminę i przyczynić się do jej rozwoju najlepiej jak umiem. Jestem głęboko przekonany, że rozpoczynająca się kadencja będzie pomyślna dla naszej gminy i jej mieszkańców. Mam świadomość, że czeka mnie ciężka praca jednak o nadchodzących wyzwaniach myślę z optymizmem. Przed nami wiele zadań, do realizacji w zakresie m.in. infrastruktury, edukacji, kultury i sportu, dlatego stawiam na skuteczne poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, aby wspomóc budżet gminy.

Liczę na dobre współdziałanie z sołtysami, OSP, KGW, przedsiębiorcami, organizacjami i stowarzyszeniami, funkcjonującymi na terenie naszej gminy. Zamierzam budować dobre relacje z innymi jednostkami rządowymi i samorządowymi by lepiej realizować zadania gminy.

W ostatnich tygodniach spotkałem się z ogromną życzliwością i przychylnością z Państwa strony. Dziękuję za każde słowo wsparcia i wyrażaną wiarę w nasz wspólny sukces. Jest mi niezmiernie miło, że dzielicie się Państwo ze mną swoimi uwagami i spostrzeżeniami.

Gratuluje wszystkim wybranym radnym do Rady Gminy Iwierzycy i Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego, życząc im i sobie dobrej współpracy oraz wzajemnego szacunku, zrozumienia. Mam nadzieję, że przez kolejne lata w atmosferze konstruktywnej dyskusji będziemy wspólnie podejmować najlepsze dla naszej społeczności decyzje.

Pragnę gorąco podziękować wszystkim osobom zaangażowanym w działanie naszego komitetu wyborczego, startującym kandydatom, sympatykom i przyjaciółom, które przelożyło się na nasz sukces wyborczy.

**Z wyrazami szacunku
Wójt Gminy Iwierzycy
Ryszard Filipek**

Drodzy Mieszkańcy Gminy Iwierzycy.

***Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, w imieniu własnym,
Rady Gminy oraz pracowników Urzędu Gminy,
mamy przyjemność złożyć Państwu serdeczne życzenia,
zdrowych, radosnych i rodzinnych świąt,
niech moc wigilijnego wieczoru przyniesie pokój i miłość,
Życzymy, aby Nowy rok 2019 był szczęśliwy, pomyślny
i pełen sukcesów.***

***Przewodniczący Rady Gminy
Krzysztof Klimek***

***Wójt Gminy Iwierzycy
Ryszard Filipek***

Sesja Rady Gminy w Iwierzycach

I Sesję Rady Gminy w Iwierzycach w dniu 19 listopada 2018 r. rozpoczął radny najstarszy wiekiem Edward Grobelny, który prowadził sesję do momentu wyboru nowego Przewodniczącego Rady Gminy.

Po przywitaniu gości Radny Senior oddał głos Przewodniczącemu Gminnej Komisji Wyborczej – Adamowi Skibie. Pan Przewodniczący przekazał radnym i wójtowi Zaświadczenia o wyborze na radnego i wójta Gminy Iwierzycach. Aby radni mogli pełnić mandat radnego musieli dokonać ślubowania, co było kolejnym punktem sesji. Zaprzysiężeni radni przystąpili do wyboru przewodniczącego i dwóch zastępców. Po odczytaniu przez Inspektora ds. Kadr Monikę Ziemnińską regulaminu wyboru przewodniczącego i zastępców, w głosowaniu tajnym wybrano Krzysztofa Klimka na Przewodniczącego Rady Gminy natomiast Bogumiła Rygla i Edwarda Grobelnego na wiceprzewodniczących.

Kolejnym punktem było ślubowanie Wójta Gminy Iwierzycach – „Obejmując Urząd Wójta Gminy, uroczystie ślubuję, że dochowam wierności prawu, a powierzony mi Urząd sprawować będę tylko dla dobra publicznego i pomysłności mieszkańców Gminy. Ślubuję. „Tak mi dopomóż Bóg”.

Po złożeniu ślubowania Wójt podziękował za obdarzenie go zaufaniem i wybór na 5-letnią kadencję do pełnienia tej funkcji.

Podczas sesji podjęto uchwałę o wyborze stałych komisji. Uchwałą nr I/3/2018 Rada Gminy powołała składy czterech stałych komisji:

Komisja Rewizyjna: Edward Klimek – przewodniczący, Adam Świerczek, Adam Baran

Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia oraz Prawa i Porządku Publicznego: Ryszard Pazdan – przewodniczący, Czesława Goleś, Jerzy Ochał, Bogumił Rygiel

Komisja Budżetowo-Finansowa, Rozwoju Gospodarczego i Rolnictwa: Kazimierz Broda – przewodniczący, Stefan Toś, Edward Grobelny, Krzysztof Klimek, Mariusz Róg

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji: Maria Drozd – przewodnicząca, Mieczysław Jaworek, Leszek Chmiel.

Redakcja

Wysokość opłaty za wywóz nieczystości stałych

Informujemy mieszkańców Gminy Iwierzycach, że w 2019 r. nastąpi zmiana stawek za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od mieszkańców.

Zgodnie z uchwałą Nr III/19/2018 Rady Gminy Iwierzycach z dnia 6 grudnia 2018 r. opublikowaną w Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego dnia 10.12.2018 r. poz. 5306 w przypadku selektywnego zbierania odpadów przez mieszkańców stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie wynosić od pierwszego stycznia 2019 r. dla gospodarstwa domowego zamieszkałego przez:

- 1 lub 2 osoby – 18,00 zł na miesiąc,
- 3 lub 4 lub 5 osób – 44,00 zł na miesiąc,
- 6 lub więcej osób – 60,00 zł na miesiąc.

W przypadku gdy mieszkańcy nie będą segregować odpadów wówczas stawki będą dwukrotnie wyższe i opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego zamieszkałego przez:

- 1 lub 2 osoby będzie to kwota 36,00 zł na miesiąc,
- 3 lub 4 lub 5 osób będzie to kwota 88,00 zł na miesiąc,
- 6 lub więcej osób będzie to kwota 120,00 zł na miesiąc.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu który musi się samofinansować, obejmują one: odbiór, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, tworzenie i utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługę administracyjną, edukację ekologiczną.

Wykonawcy biorący udział w przetargu zaoferowali bardzo wysokie ceny za świadczenie usług w tym zakresie co przełożyło się na znaczące podwyżki opłat za odbiór odpadów od mieszkańców.

Informacja: ROŚ

Projekt grantowy "W SIECI BEZ BARIER" w ramach 3.1 "Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych" III Osi Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

WŁĄCZ SIĘ DO ŚWIATA CYFROWEGO!

Realizator grantu: Gmina Iwierzycach, 39-124 Iwierzycach 80
Czas realizacji grantu: 29.06.2018 - 30.04.2019

ZAPRASZAMY:

osoby fizyczne (które ukończyły 25. rok życia), w tym osoby niepełnosprawne, nie posiadające kompetencji cyfrowych lub chcące rozszerzyć posiadane kompetencje cyfrowe

BEZPŁATNE SZKOLENIA

Bezpłatne szkolenia w ramach modułów szkoleniowych:

OFERUJEMY: 1 „Rodzic w Internecie” 2 „Działam w sieciach społecznościowych” 3 „Rolnik w sieci”

POZNAJ KORZYŚCI PŁYNĄCE Z CYFRYZACJI USŁUG FIRM I URZĘDÓW

ROLNICY: znajomość portali rolniczych (np. farmer.pl, gospodarz.pl), usługi online dla ubezpieczonych w KRUS (portal eKRUS.gov.pl), usługi Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (ksow.pl), rozliczenia podatkowe online (e-płatności i e-deklaracje), ePUAP i profil zaufany itp.

RODZICE: zapewnienie bezpieczeństwa dziecka w sieci, umiejętności złożenia wniosku Rodzina 500+, uzyskanie Karty Dużej Rodziny, załatwianie spraw urzędowych za pomocą konta w ePUAP i profilu zaufanego itp.

OSOBY PLANUJĄCE OTWARCIE BIZNESU: umiejętności wykorzystania Internetu, do podniesienia skuteczności działania własnego biznesu na różnych płaszczyznach: komunikacja, marketing, zarządzanie, finanse itp.

POZOSTAŁE UMIEJĘTNOŚCI NIEZBĘDNE do funkcjonowania w świecie cyfryzacji: dokonywanie zakupów, zarządzanie kontem bankowym, dokonywanie płatności, rezerwowanie podróży czy płatności z podziałem usług e-administracji m.in. wnioski o zaświadczenia, świadczenia czy o dowód osobisty a WSZYSTKO TO ELEKTRONICZNIE, BEZPIECZNIE I SZYBKO !!!

Formularze zgłoszeniowe dostępne na stronie internetowej Urzędu Gminy
www.iwierzycach.pl/projekty lub w siedzibie Urzędu – pok.nr 13. Tel. 17 745 59 50

Inwestycje, remonty i inne zadania

1. W dniu 10.12.2018 r. odebrane zostały następujące drogi:

– Wiśniowa – Rzeki, gdzie na odcinku 300 m wykonana została nawierzchnia bitumiczna. Wykonawcą była firma: PBI Infrastruktura S.A. Wartość robót: 636 307,99 zł.

Przebudowa drogi gminnej Bystrzyca, Wiśniowa Rzeki Nr 107427R w m. Bystrzyca i Wiśniowa

– Nockowa – Górny Śląsk, gdzie na odcinku 260 m wykonana została nawierzchnia bitumiczna. Wykonawcą była firma: Miejskie Przedsiębiorstwo Dróg i Mostów w Rzeszowie. Wartość robót: 259 698,02 zł.

Przebudowa drogi gminnej Nockowa – Górny Śląsk

2. Trwają prace wykończeniowe na drogach, których termin zakończenia zaplanowano na 20.12.2018 r.:

– Iwierzyce-Tuczarnia na odcinku 990 m nawierzchnia bitumiczna. Wykonawca: PBI Infrastruktura S.A. Wartość robót: 1 194 998,00 zł.

Przebudowa drogi gminnej Iwierzyce Tuczarnia Nr 107408 R w km 0+000 – 0+990 w miejscowości Iwierzyce

– Na Tosia w Nockowej na odcinku 430 m nawierzchnia bitumiczna. Wykonawca: Miejskie Przedsiębiorstwo Dróg i Mostów w Rzeszowie. Cena: 454 580,69 zł.

Przebudowa drogi gminnej na Tosia Nr 107356R w m. Nockowa

3. Kontynuowane są prace związane z budową budynku wielofunkcyjnego (garażowo-warsztatowo-magazynowego) wraz z instalacjami i urządzeniami budowlanymi w miejscowości Iwierzyce. Do chwili obecnej wykonane zostały następujące prace: fundamenty w 100% oraz ściany murowe i żelbetowe 80%. Wykonawca: Firma Remontowo-Budowlana MAR-MAR. Cena: 1 673 085,83 zł. Termin realizacji: październik 2018 / listopad 2019 r.

Budowa budynku wielofunkcyjnego w Iwierzycach.

Budownictwo, Inwestycje i Drogownictwo

Informacja dla par obchodzących w 2019 roku jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego

Zgodnie z przyjętą tradycją Urząd Stanu Cywilnego w Iwierzycach będzie organizował uroczystość nadania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Zapraszam Dostojnych Jubilatów – mieszkańców Gminy Iwierzyce, którzy w 2019 r. obchodzą 50-tą rocznicę pożycia małżeńskiego do zgłaszania się w USC (pokój nr 15) **do dnia 10 stycznia 2019 r.** w godzinach pracy Urzędu Gminy.

Takiego zgłoszenia mogą dokonać również pary małżeńskie, które zawarły związek małżeński ponad pięćdziesiąt lat temu i do chwili obecnej nie zostały uhonorowane tym medalem. W imieniu Jubilatów zgłoszenia mogą dokonać najbliżsi członkowie rodziny.

Inf. USC

Szanowni Mieszkańcy Gminy Iwierzycy, Drodzy Czytelnicy

Funkcja wójta łączy się nierozdzielnie z ustawowo przewidzianą kadencyjnością. Decydując się na przyjęcie do samorządu trzeba się liczyć z surową oceną swej pracy, zależną nie tylko od racjonalności działań i podejmowanych decyzji, ale też od koniunkturalności politycznej. Dwukrotnie obdarzyliście mnie Państwo dużym zaufaniem i dlatego z Waszego wyboru mogłem pełnić funkcję Wójta Gminy Iwierzycy przez dwie kadencje w latach od 2010 do 2018. Dziękuję tym wszystkim, którzy w wyborach samorządowych zarówno tych poprzednich jak i tych z 21 października 2018 roku, dostrzegając mój wkład w pracę w rozwój tej Gminy oddali na mnie swój głos.

Dzięki dobrej współpracy z radnymi Rady Gminy Iwierzycy poszczególnych kadencji zrobiliśmy bardzo wiele na rzecz rozwoju Gminy Iwierzycy i podniesienia poziomu życia jej mieszkańców. Zaczęliśmy od racjonalizacji sieci szkół, stabilizacji gminnych finansów, po czym przeszliśmy do realizacji najpilniejszych inwestycji kubaturowych, czy drogowych. W kadencjach 2010-2018 wykonano remont kilkunastu obiektów kubaturowych (szkoły i obiekty będące własnością gminy), zrealizowano kilkanaście projektów umiynych, wybudowano ponad 30 km kanalizacji sanitarnej z 360 przyłączami w Olchowej, całkowicie przebudowano też 3 km sieci tłocznej kanalizacji sanitarnej w Sielcu oraz wybudowano Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Iwierzycach służący wszystkim mieszkańcom gminy.

W znaczący sposób dokonaliśmy również gruntownej modernizacji wodociągu gminnego wraz z jego częściową rozbudową. W okresie moich dwóch kadencji wybudowano w Gminie Iwierzycy łącznie 36 km dróg gminnych o nawierzchni bitumicznej, z czego tylko w ostatniej kadencji w latach 2014-2018 wybudowa-

no 21 km dróg i uważam, że jest to rekord nie do pobicia przez najbliższe kadencje. Innymi słowy w okresie tych 8 lat wybudowano drugie tyle gminnych dróg asfaltowych, niż w całej w dotychczasowej historii Gminy Iwierzycy. Wybudowaliśmy też jeden most o dużej nośności w Nockowej. Z dużą satysfakcją patrzę na zakończone budowy ostatnich odcinków drogowych „Na Górny Śląsk” i „Na Tosia” w Nockowej, „Na Tuczarnię” w Iwierzycach i „Na Rzeki” na pograniczu Bystrzycy z Wiśniową.

Razem z pracownikami Gminy Iwierzycy włożyliśmy w bardzo krótkim okresie czasu duży nakład pracy, aby na te inwestycje pozyskać środki finansowe, opracować projekty techniczne, uzyskać stosowne zezwolenia, znaleźć wykonawców i rozpocząć realizację zadań, żeby zdążyć wykonać je przed zimą. Ten trud się opłacił, bo niezależnie od wyniku wyborów te inwestycje w znaczący sposób poprawiły warunki komunikacyjne na terenie naszej gminy. Nadto muszę jeszcze dodać, że w latach 2014-2018 rozpoczęliśmy kilkanaście procesów projektowo-budowlanych mających poprawić jakość życia mieszkańców. Są to projekty ukończone, jak chociażby: rozbudowa Szkoły Podstawowej w Olchowej, dobudowa sali gimnastycznej do Szkoły Podstawowej w Wiercanach oraz projekt budowlany stacji uzdatniania wody wraz ze zbiornikami wody pitnej w Olchowej.

W fazie projektowej są duże odcinki wodociągowe w Bystrzycy, Nockowej, Iwierzycach i Olchowej oraz kanalizacyjne w Olchowej. Do wykonania wraz z pozwoleniem na budowę czeka sieć kanalizacji sanitarnej we wsi Nockowa. Obejmując funkcję wójta w 2010 roku zadłużenie Gminy Iwierzycy sięgało 7 mln zł i było one maksymalne na jaką kwotę można było gminę zadłużyć. Na koniec mojej kadencji wraz z Radą Gminy przekazujemy władanie gminą zadłużoną tylko na kwotę 3,4 mln zł z możliwością zaciągnięcia kredytu na kwotę co najmniej 4 mln zł. Dzięki przemyślanym działaniom finansowym udało się wykonać wszystkie wymienione wcześniej inwestycje, spłacić dużą część zaciągniętego przed 2010 rokiem kredytu i zostawić dużą rezerwę zdolności kredytowej na przyszłość.

Nowemu Panu Wójtowi jak i nowej Radzie Gminy życzę równie udanej kadencji i co najmniej takich samych osiągnięć. Dziękuję wszystkim, którzy przez ten okres 8 lat wspierali mnie dobrym słowem, własną radą oraz zauważali podejmowane działania i realizowane inwestycje. Dziękuję wszystkim Pracownikom Urzędu Gminy w Iwierzycach jak i też jednostek podległych za miłą, rzetelną i merytoryczną współpracę. Serdecznie dziękuję wszyst-

kim Radnym, a szczególnie tym, którzy głosem na sesji wspierali moje działania, za bardzo dobrą współpracę. Bez Waszego zrozumienia nie byłoby moich sukcesów w zarządzaniu tą gminą.

W okresie minionych kadencji zadbałmy również o materialną dokumentację naszej historycznej przeszłości. Wydałmy wspólnie z innymi samorządami kilka znaczących publikacji z zakresu historii oraz samodzielnie dwutomową monografię pt. „Gmina Iwierzycy na przestrzeni dziejów” poświęconą wyłącznie naszej gminie.

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia życzę Wszystkim Mieszkańcom radości, pokoju i poczucia rodzinnego ciepła, a Nowy 2019 Rok niech obdarzy Was spełnieniem wszystkich marzeń i pokładanych w nim nadziei.

Bogusław Mucha
Wójt Gminy Iwierzycy
w latach 2010-2018

Wpis do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U., poz. 2212), zwanej dalej ustawą KGW, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzi Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich.

Ustawa KGW określa formy i zasady dobrowolnego zrzeszania się w kołach gospodyń wiejskich, tryb ich zakładania oraz organizację kół gospodyń wiejskich działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Koło gospodyń wiejskich wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich (KRKGW) może otrzymywać dotacje celowe na realizację ustawowo określonych zadań, według zasad określonych w odrębnych przepisach.

W 2018 roku wniosek o przyznanie pomocy może być złożony nie później niż do dnia 27 grudnia. Za datę złożenia wniosku o przyznanie pomocy uważa się datę wpływu tego wniosku do Agencji.

Do KRKGW wpisywane są koła gospodyń wiejskich oraz związki kół gospodyń wiejskich.

Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich zawiera dane i informacje zawarte we wniosku o wpis koła do rejestru oraz inne dane dotyczące koła, zamieszczone według następującego porządku:

1. data wpisu do rejestru i daty wpisów późniejszych zmian danych zawartych we wniosku o wpis koła do rejestru, w tym zmian statutu koła;
2. nazwa koła, adres siedziby koła, numer identyfikacyjny koła w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), jeżeli numer taki został nadany, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) koła;
3. lista założycieli koła;
4. informacja o osobie lub osobach umocowanych do reprezentacji koła oraz o sposobie tej reprezentacji;
5. informacja o oświadczeniach założycieli koła zawartych we wniosku o wpis koła do rejestru;
6. lista członków koła zawierająca miejsce stałego zamieszkania oraz numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL) członka, a w przypadku osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – z kodem kraju tej osoby oraz numerem jej paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego jej tożsamość.

Miejsce utworzenia, siedziba i teren działalności koła gospodyń wiejskich

Na terenie jednej wsi może mieć siedzibę jedno koło gospodyń wiejskich, a terenem działalności koła gospodyń wiejskich może być jedna, bądź więcej wsi. Koła mogą wykonywać zadania także poza terenem swojej działalności, w tym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami.

Członkowie koła i warunki członkostwa

Członkiem koła gospodyń wiejskich może być każda osoba, która ukończyła lat 18 i której miejscem zamieszkania jest wieś będąca terenem działalności koła. Jednocześnie można być członkiem tylko jednego koła gospodyń wiejskich.

Za zgodą przedstawicieli ustawowych w działalności koła mogą brać także udział osoby, które ukończyły lat 13. Osoby te mogą również tworzyć młodzieżowe i dziecięce organizacje wspomagające realizację celów koła.

Z inicjatywą założenia koła gospodyń wiejskich może wystąpić co najmniej 10 osób, które ukończyły 18 lat i której miejscem zamieszkania jest wieś będąca terenem działalności koła.

Obowiązek dostosowania statutu koła do ustawy

Działające w dniu wejścia w życie ustawy koła gospodyń wiejskich mogą dostosować statuty do wymagań ustalonych w ustawie i wystąpić z wnioskiem o dokonanie wpisu koła gospodyń wiejskich do rejestru zgodnie z przepisami ustawy.

Do wniosku o wpis koła gospodyń wiejskich do rejestru, koła działające przed wejściem w życie niniejszej ustawy mogą

dołączyć dokumenty poświadczające ich dotychczasową działalność, w szczególności statuty, zaświadczenia z organów jednostek samorządu terytorialnego, samorządu sołeckiego lub innych instytucji albo osób godnych zaufania.

Koła gospodyń wiejskich, które w okresie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie wystąpią z wnioskiem o dokonanie wpisu koła gospodyń wiejskich do rejestru zgodnie z przepisami ustawy o KGW, działają na podstawie przepisów dotychczasowych.

Gdzie należy złożyć wniosek

Organem właściwym do spraw wpisu do KRKGW jest Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Do wydania decyzji o wpisaniu koła do rejestru oraz wydania zaświadczenia Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa upoważnia kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na siedzibę koła.

Wniosek składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Szczegółowe informacje można uzyskać w BP ARiMR w Ropczycach, nr tel. 17 22 10 672.

Anna Wyżkiewicz
Z-ca Kierownika Biura Powiatowego
ARiMR w Ropczycach

SP BYSTRZYCA

Obchody 100-lecia odzyskania niepodległości

W ramach włączenia się w obchody 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę podejmowane były liczne inicjatywy. Uczniowie klas I-III realizowali projekt edukacyjny „Polska nasza Ojczyzna”. Celem projektu było usystematyzowanie i utrwalenie ogólnej wiedzy uczniów o naszej Ojczyźnie – jej historycznych początkach, przełomowych wydarzeniach, bohaterach i znaczących postaciach oraz symbolach narodowych.

Z pomocą rodziców wykonano kotyliony i wianki w barwach narodowych, w których pięknie prezentowały się dzieci podczas występów oraz chorągiewki do dekoracji klas.

Podczas wycieczki „Śladami wielkich Polaków” do Bóbrki i Żarnowca dzieci zapoznały się z postaciami Ignacego Łukasiewicza i Marii Konopnickiej – patronki naszej szkoły. Zwiedziły Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego w Bóbrce i Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu. Uczniowie obejrzeli filmy edukacyjne „Animowana historia Polski”, „Polak mały”, „Legenda o Lechu, Czechu i Rusie”. Na zajęciach plastycznych dzieci wyraziły miłość do Ojczyzny, przedstawiając w ciekawy sposób historię i teraźniejszość Polski. Prace można było podziwiać na wystawie pt. „Polska nasza Ojczyzna”. Na zakończenie projektu odbył się turniej wiedzy pod hasłem „Kocham Cię Polsko”, podczas którego dzieci miały możliwość zaprezentowania zdobytej wiedzy.

Wycieczka do Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu

9 listopada o godz. 11.11 uczniowie i nauczyciele uczestniczyli w akcji „Rekord dla Niepodległej” i odśpiewali wszystkie zwrotki hymnu, po czym odbyła się uroczysta akademii w wykonaniu uczniów klasy VIII. 14 listopada odbył się koncert pieśni patriotycznych, podczas którego wspólnie z rodzicami odśpiewano „Rotę” i „Mazurek Dąbrowskiego”, młodzież naszej szkoły zaprezentowała kilka pieśni żołnierskich i montaż słowno-muzyczny, a uczniowie klasy II wykonali piękny taniec patriotyczny z szarfami.

Grupa Artystyczna „Rekonstrukto” przeprowadziła w naszej szkole pokaz historyczny pt. „Ku Niepodległej”. Dzieci miały możliwość zapoznać się z obyczajami i kulturą epoki szlacheckiej, powstaniem narodowymi oraz postacią marszałka Józefa Piłsudskiego.

Lekcja z ekologii

Dzieci z klas I-III brały udział w lekcji ekologicznej pod hasłem „Odzyskujemy naturę”. Podczas zajęć uczyły się postępować z odpadami, zapoznały się z zagrożeniami jakie niesie ze sobą bezmyślność w obcowaniu z naturą. Prelekcje wzbogaciła prezentacja filmu poświęconego segregacji śmieci.

Spotkanie z poetą Frankiem Kulką

21 listopada przedszkolaki i uczniowie klas I-III uczestniczyły w spotkaniu z autorem wierszy dla dzieci Frankiem Kulką. Pan Franek Kulka od niedawna mieszka w Bystrzycy. Napisał książkę pt. „Wiersze skłcone Jako-Tako”, do której ilustracje wykonała jego córka Olga Kuleczka. Autor książki z wykształcenia jest geologiem, opowiedział dzieciom o swojej pracy, o wielu podróżach, ciekawostkach związanych z zawodem geologa i zainteresowaniach. W trakcie spotkania autor prezentował swoje wiersze, takie jak np. „Pantałyk”, „Leniwiec”, czy „Żmija”, rozmawiał z dziećmi, odpowiadał na pytania. Spotkanie dostarczyło dużo radości i zachęciło dzieci do przeczytania książeczki.

Spotkanie z poetą Frankiem Kulką

Dzień Misia

26 listopada obchodziliśmy w naszej szkole Dzień Pluszowego Misia. Tego dnia najmłodsi uczniowie przynieśli swojego ulubionego pluszaka. Te miękkie, miłe w dotyku maskotki są ulubieńcami dzieci na całym świecie. Przedszkolaki wraz z wychowawczyniami przygotowały program artystyczny dla kolegów z klasy I, II i III. Był czas na piosenki, wiersze, taniec, natomiast zwieńczeniem uroczystości było rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Mój pluszowy miś”. Wśród zebranych prac dominowały rysunki i obrazki malowane farbami, pastelami, wykonane techniką origami, wylepiane i wyklejane różnymi materiałami. Kierując się takimi kryteriami jak staranność wykonania, wkład własny dziecka i pomysłowość komisja nagrodziła 18 prac i wyróżniła 9 autorów. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu i kreatywności dzień ten przebiegł w radośnej, przyjaznej i ciepłej atmosferze, było naprawdę „misiowo”. Uśmiech i zadowolenie na twarzach dzieci to najlepsze podsumowanie tej imprezy.

Mikołajki

Jak co roku, tak i tym razem odwiedził naszą szkołę św. Mikołaj. Jest to dobry znak, świadczący o tym, że dzieci były grzeczne

i zasłużyły na prezenty. Przedszkolaki otrzymały z rąk Pana Wójta wspaniałe zabawki, za co odwdzięczyły się pięknymi wierszami i piosenkami. Starsi uczniowie również zostali obdarowani symbolicznymi prezentami, które ufundowała Rada Rodziców. Wszystkim darczyńcom serdecznie dziękujemy.

SP NOCKOWA

Jesienne wycieczki

Ważną rolę w procesie edukacyjnym pełnią wyjazdy tematyczne, które są uzupełnieniem lub rozszerzeniem przekazywanych podczas lekcji treści. Połączenie rozwoju teoretycznego i praktycznego pozwala na pełniejsze zrozumienie omawianego materiału. Dlatego w pierwszym semestrze uczniowie naszej szkoły odbyli szereg jednodniowych wycieczek.

Najpierw, 1 października, uczniowie klas VII i VIII udali się na wyjazdowe zajęcia z historii do **Muzeum Auschwitz-Birkenau**, miejsca szczególnego, niemego świadka wyjątkowego okrucieństwa, jakim może wykazać się człowiek w stosunku do drugiego człowieka.

Uczniowie poznali okoliczności powstania obozu, zobaczyli ruiny, autentyczne drogi, rampy, ogrodzenia, krematorium, komory gazowe, piece krematoryjne oraz archiwalia (m.in. walizki, buty i przedmioty codziennego użytku). Całość uzupełniały przejmujące fotografie, rysunki, w tym te wykonane przez więźniów obozu oraz ekspozycje multimedialne. Szczególne emocje towarzyszyły wejściu do **bloku 11**, gdzie w podziemiach w celi nr 18

męczeńską śmierć poniósł św. Maksymilian Maria Kolbe. Ogrom hitlerowskiego okrucieństwa dopełniała znajdująca się obok tego bloku **ściana straceń**, przy której w latach 1941-1943 esesmani rozstrzelali kilka tysięcy osób.

Podczas drugiej części uczniowie zwiedzili **Auschwitz II-Birkenau**, gdzie po przejściu wartowni SS i bramy wjazdowej poznali losy przywożonych z całej Europy na tutejszą rampę Żydów. Ponadto zobaczyli ruiny krematoriów, baraki obozowe (w tym barak dziecięcy) oraz Pomnik ku czci ofiar obozu zagłady Auschwitz, gdzie każdy mógł przedstawić swoją interpretację wyglądu wspomnianego monumentu.

Po opuszczeniu Oświęcimia udaliśmy się do Wadowic, miejsca wyjątkowego dla wszystkich Polaków, gdzie urodził się św. Jan Paweł II. W Bazylice Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny pomodliliśmy się przy chrzcielnicy, przy której ochrzczony został Karol Wojtyła. Następnie zwiedziliśmy **Muzeum – Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II**, mieszczący się przy ulicy Kościelnej 7.

Zupełnie inny charakter miały kolejne, zrealizowane w październiku wycieczki. Najpierw uczniowie klas V ze szkół podstawowych z Nockowej i Wiercan oraz klasy VI z Nockowej udali się w **Beskid Niski**, gdzie zwiedzili Rymanów Zdrój, gdzie „młodsza młodzież” mogła skosztować leczniczych wód i po grymasach twarzy widać było, że większości ona nie posmakowała. Z kolei w drugiej części tej wycieczki uczestnicy przemierzili pieszo fragment Głównego Szlaku Beskidzkiego na odcinku Rymanów Zdrój – Rudawka Rymanowska. Po drodze można było zauważyć pozostałości wiosek, które po II wojnie światowej zostały wysiedlone. Uzupełnieniem wyjazdu było ognisko integracyjne.

Podobny charakter miała zorganizowana 12 października wycieczka w **Bieszczady**, w której brali udział uczniowie klas VII i VIII z Nockowej i Wiercan. „Starsza młodzież” zwiedziła najpierw **klasztor Sióstr Nazaretanek w Komańczy**, miejsce, gdzie w latach 1955 – 1956 internowany był Kardynał Stefan Wyszyński. Uczniowie poznali okoliczności pobytu Prymasa w Komańczy oraz zobaczyli rzeczy codziennego użytku, które pozostały po jego pobycie.

Następnie, wprawieni już po ubiegłorocznych wyprawach, wycieczkowicze zdobyli kolejny bieszczadzki szczyt – **Chryszczatą** (997 m n.p.m.). Wędrując szlakami Ciśniańsko-Wetlińskiego Parku Krajobrazowego, które o tej porze roku cieszą oczy urokliwymi widokami, po drodze na szczyt mijaliśmy m.in. Rezerwat „**Zwierzło**”, gdzie szczególnie przyciągają **Jeziorka Duszatyńskie**, powstałe w wyniku osunięcia się mas skalnych. W pobliżu Chrys-

czatej natknąć się również można na cmentarz żołnierzy z okresu I wojny światowej. Zwieńczeniem wyprawy było ognisko integracyjne.

Kolejną wycieczką typu krajoznawczego, był, zorganizowany 16 października, wyjazd do **Ojcowskiego Parku Narodowego**. Uczestniczyli w niej uczniowie z klas II-VII. Na początku wycieczkowicze zwiedzili Ekspozycję Przyrodniczą w Centrum Edukacji Muzealnej, a następnie Grotę Łokietka, gdzie poznali legendy, związane z pobytom polskiego księcia w jaskini w czasie walk o władzę w Polsce. Kolejne części programu wycieczki to spacer Doliną Prądnika, Brama Krakowska, ruiny Zamku Kazimierzowskiego w Ojcowie oraz Maczuga Herkulesa, chyba najbardziej rozpoznawalna atrakcja Ojcowskiego Parku Narodowego.

Dzień Papieski

23 października obchodziliśmy **XVIII Dzień Papieski**. Nasze rozważania i działania skupione były wokół dwóch rocznic z życia

św. Jana Pawła II oraz setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

W tym roku obchodzimy 60. rocznicę sakry biskupiej Karola Wojtyły oraz 40. rocznicę wyboru na Stolicę Piotrową metropolity krakowskiego (16 października 1978 roku).

Okolicznościową Akademię przygotowała klasa VI pod kierunkiem ks. Grzegorza Guziora.

100-lecie niepodległości

„Naród, który przestaje śpiewać, przestaje istnieć”

Niepodległość to nasze wspólne dobro! Stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości jest okazją do wyjątkowego świętowania wydarzeń z przeszłości, ale również zachętą do budowania i pielęgnowania wspólnej przyszłości przy poszanowaniu naszej bogatej tradycji i historii. Sto lat temu Polacy, przeżywając te wyjątkowe dni, budowali wspólnym wysiłkiem militarnym, politycznym, kulturalnym, gospodarczym i społecznym podwaliny nowego państwa. My, żyjąc dziś, będąc wdzięczni za poświęcenie i determinację naszych przodków, czerpiemy z ich dokonań i jesteśmy zobowiązani te wspaniałe tradycje przekazywać kolejnym pokoleniom.

Realizując te cele, 8 listopada odbyła się wyjątkowa Akademia pt. „Patriotyczne Śpiewanie”. Najbardziej znane pieśni patriotyczne, przeplatane nawiązującą do nich narracją i układami tanecznymi wprowadziły zebranych widzów w nastrój obchodzonej uroczystości. Całość dopełniała dekoracja oraz stroje uczestników Akademii, nawiązujące do stylu pierwszej połowy XX wieku. Ponadto słowa każdej wykonywanej przez uczniów pieśni wyświetlane były na ekranie, dzięki czemu każdy mógł się aktywnie włączyć w śpiew.

Tego dnia zorganizowano również gminny przegląd taneczny „Polonez na 100-lecie Odzyskania Niepodległości”, w którym wzięły udział klasa V ze Szkoły Podstawowej z Nockowej oraz klasa I ze Szkoły Podstawowej w Iwierzycach.

Obchody niepodległości trwały również w kolejnych dniach. 9 listopada o godzinie 11.11 wspólnie odśpiewaliśmy wszystkie zwrotki „Mazurka Dąbrowskiego”, włączając się w ten sposób w akcję „Rekord dla Niepodległej”, który zorganizowany został przez Radę Młodzieży przy Ministrze Edukacji Narodowej. We wspólnym śpiewaniu wzięło udział **128 uczestników!**

Ostatnim akcentem naszych obchodów 100-lecia niepodległości był udział Poczty Sztandarowego naszej szkoły w gminnych obchodach, które rozpoczęła msza święta w Kościele Pa-

rafialnym w Nockowej. Następnie złożono wieńce przy Obelisku Sybiraków, znajdującym się przy budynku Gimnazjum w Iwierzycach.

Uczniowie w Radiu VIA

Uczennice naszej szkoły: **Julia, Martyna i Martyna**, które należą do **Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci** wraz z opiekunką kółka Izabelą K. dzięki Ks. Pawłowi miały możliwość w tygodniu misyjnym, w dniu 25 października uczestniczyć w **prowadzeniu różańca w Diecezjalnym Radiu VIA w intencji misji**.

Było to dla nich ogromne przeżycie a zarazem doświadczenie ponieważ po raz pierwszy były na antenie radia.

Realizowane w naszej szkole programy

W bieżącym roku szkolnym uczniowie naszej szkoły uczestniczą w szeregu programów realizowanych we współpracy z różnymi instytucjami.

Uczniowie klas I i II brali udział w programie edukacyjnym „5 porcji zdrowia w szkole”. Dzięki temu poszerzyli swoje wiadomości na temat prawidłowego odżywiania w życiu człowieka w oparciu o ideę 5 porcji warzyw, owoców lub soku. Zwieńczeniem tego było wykonanie pracy konkursowej.

Klasy młodsze brały udział również w zajęciach ekologicznych „Ekolekcje – Odzyskujemy Naturę”, których celem było poszerzenie świadomości uczniów na temat ochrony środowiska.

Klasa 4 realizuje program „Bieg po Zdrowie”, którego celem jest edukacja antytytoniowa, w tym m.in. opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży.

W ramach programu uczniowie pokazali atrakcyjność życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

SP OLCHOWA

„Dziecko rodzi się wszechstronnie uzdolnione, z pełną możliwością rozwoju we wszystkich kierunkach i potencjalną wybitną inteligencją często z zadatkami na rozwijanie wielkiej twórczości oraz dużym talentem społecznym.”

D. Lewis, *Jak wychować dziecko zdolne*

W Szkole Podstawowej w Olchowej jedno z podstawowych zadań to wszechstronne wspomaganie i kierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi. Dlatego podstawowym założeniem naszej pracy jest podtrzymywanie i rozbudzanie naturalnej ciekawości uczniów i przedszkolaków, tak aby każde z nich na miarę swoich możliwości mogło poznawać świat. Należy pozwolić dziecku na jak największą swobodę poruszania się, obserwowania, dotykania, itp. Musi ono mieć jak najwięcej możliwości widzenia i odkrywania wszystkiego, co go otacza, ponieważ tego rodzaju doświadczenia kształtują rozwój umysłowy dziecka. Dlatego też staramy się, by uczniowie naszej szkoły mogli w różnorodny sposób poznawać otaczający ich świat i elementy kultury.

14 września dzieci z przedszkola w Olchowej przyłączyły się do obchodów Dnia Kropki. Inspiracją do jego powstania stała się książeczka „The Dot” Petera H. Reynoldsa, amerykańskiego pisarza i ilustratora książek dla dzieci. Jej bohaterką jest mała Vashti, która dzięki ma-

lutkiej kropce i wspaniałej nauczycielce uwierzyła w swoje możliwości. Międzynarodowy Dzień Kropki obchodzony jest od 2008 roku w 108 krajach. Najważniejszym jego przesłaniem jest to, iż niezależnie od wieku każdy z nas ma jakiś talent.

Wiedzę można poszerzać nie tylko w tradycyjny sposób na lekcjach, ale również w formie nieco zabawowej. 1 października 2018 r. naszą szkołę odwiedziła grupa „Zaelektryzowani”, która specjalizuje się w propagowaniu edukacji za pomocą ciekawych doświadczeń. Podczas występu przeprowadzone były efektowne eksperymenty m.in.: rura Bernoullego, lewitujące piłki, reakcja etanolu z kwasem borowym, wpływ działania siły odśrodkowej na człowieka, właściwości metanu i mieszanek propan butan, reakcja spalania wodoru, zabawa z helem. Ich przedstawienia zawierają w sobie elementy wykładu, laboratoriów naukowych oraz interaktywnego quizu, który pozwala uczestnikom na czynny udział w eksperymentach. Grupa „Zaelektryzowani” pokazała, że chemia i fizyka mogą być ciekawymi, wesołymi i pasjonującymi przedmiotami do nauki w szkole.

Dzień Misia.

Balladyna.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Postaci z Bajek dzieci wzięły udział w spotkaniu, podczas którego opowiadały o swoich ulubionych bajkowych postaciach, jak również wykazywały się znajomością treści bajek, tych znanych i mniej znanych. Prezentacja bajkowych przebrań uczniów na sali gimnastycznej przyniosła wiele radości. Dzień Postaci z Bajek jest doskonałą okazją do rozwijania zainteresowań czytelniczych wśród dzieci. Wartościowe książki kształcą w dzieciach odpowiednie postawy moralne, rozwijają dziecięcą fantazję, pamięć, bogacą słownictwo.

Okazją do rozwijania zainteresowań czytelniczych było również pasowanie na czytelnika uczniów klasy I. Żeby wprowadzić pierwszoklasistów w świat książek, uczniowie klasy IV przedstawili widowisko: „Baśniowe opowieści”, a pierwszoklasiści złożyli uroczyste ślubowanie i obiecali, że będą czytać książki i je szanować.

Nasze przedszkolaki i klasy I-III uczestniczyły w obchodach Światowego Dnia Pluszowego Misia. Tego dnia każde dziecko przyszło do przedszkola ze swoim małym lub dużym przyjacielem Misiem. Przedszkolaki zostały zaproszone do wspólnej za-

bawy w misiowej krainie. Dla dzieci w tym dniu przygotowano wiele atrakcji: ćwiczenia gimnastyczne z misiami, zabawy, konkursy – przedszkolaki poznały historię święta, bawiły się przy piosenkach, degustowały miód – przysmak misiów oraz wykonały prace plastyczne – techniczne, które rozwijały ich zdolności manualne.

Ciekawą przygodą dla najmłodszych był udział w spektaklu teatralnym pt.: „Lodowa Kraina” w wykonaniu aktorów Studia Teatralnego Krak-Art z Krakowa. Przedstawienie zostało zrealizowane na podstawie znanej bajki, która przeniosła najmłodszych widzów w niezwykle, magiczny świat lodu i śniegu i pokazała, że prawdziwa miłość potrafi pokonać najcięższe mrozy i rozgrzać serca na nowo.

Z kolei starsi uczniowie mieli inną możliwość spotkania ze sztuką teatralną. 23.11.2018 r. naszą szkołę odwiedził Teatr Młodego Widza z Białegostoku ze spektaklem pt. „Balladyna”. Zachwycili oni nie tylko doskonałą interpretacją dramatu Juliusza Słowackiego, ale przede wszystkim tym, że troje młodych ludzi mogło odegrać wiele ról, zmieniając jedynie element stroju czy rekwizyty.

23 października młodzież wzięła udział w „Żywej lekcji historii”. Pasjonaci historii, członkowie grup rekonstrukcyjnych w bardzo ciekawy sposób opowiadali o I wojnie światowej. Można było zobaczyć prawdziwe mundury wojsk rosyjskich, pruskich i austro-węgierskich, wydarzenia wojenne na slajdach, fragmentach filmów oraz zapoznać się z bronią, jakiej wtedy używano.

W bieżącym roku szkolnym przedszkolaki oraz uczniowie klas I – VIII biorą udział w cyklu audycji umuzykalniających organizowanych przez Szkołę Muzyczną Yamaha w Rzeszowie. Głównym celem tych zajęć jest przybliżenie uczniom sztuki muzycznej poprzez prezentację instrumentów muzycznych oraz zapoznanie z pewnym zakresem tematów z dziedziny muzyki. Audycje prowadzone są przez muzyków – nauczycieli Szkoły Muzycznej Yama-

Dzień Postaci Bajkowych.

Pasowanie na Czytelnika.

Pierwsza pomoc.

Przedstawienie „Kraina Lodu”.

Spotkanie z ratownikiem.

Wizyta w schronisku.

ha nowoczesnymi, interaktywnymi metodami. Uczniowie podczas zajęć oprócz walorów poznawczych, rozbudzają swoje zainteresowanie muzyką.

Umiejętność empatii i chęć pomocy to niezwykle cenna cecha. Tradycyjnie już nasza szkoła wspomaga zwierzaki ze schroniska w Rzeszowie. 20 listopada odwiedziliśmy schronisko dla zwierząt *Kundelek*. Zawieźliśmy zwierzacom karmę, którą w ramach wolontariatu zbieraliśmy wśród uczniów i przedszkolaków.

Żywa lekcja historii.

Bardzo ważnym elementem edukacji najmłodszych jest zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo swoje i najbliższych. W związku z tym odbyło się spotkanie z policjantem z Komisariatu Policji w Sędziszowie Młp. – dzielnicowym sierż. szt. Rafałem Śliwą. Tematem spotkania było utrwalenie z dziećmi zasad ruchu drogowego oraz przypomnienie zagadnień dotyczących bezpieczeństwa uczniów w szkole i w domu. Pan policjant w formie praktycznej, przypomniał podstawowe zasady zachowania się podczas przechodzenia przez jezdnię. Następnie wytłumaczył jak należy zachować się w kontaktach z obcymi ludźmi, jak dbać o bezpieczeństwo własne i innych oraz do kogo zwracać się o pomoc w sytuacji zagrożenia. Dzieci zapoznały się z pracą policjanta jak również jego sprzętem i ubiorem.

Często my, jako dorośli, zadajemy sobie pytanie, jak się odżywiać, aby być zdrowym; dzieci i młodzież również powinni być świadomi zagrożeń związanych z niewłaściwym odżywianiem. Dlatego też naszą szkołę odwiedziły dietetyczki z gabinetu dietetycznego *Bonne Sante*, które przeprowadziły zajęcia we wszystkich oddziałach, przestrzegając przed cukrem – cichym zabójcą.

Tematem bardzo ważnym w edukacji młodego człowieka jest ekologia. Przedsiębiorstwo Komunalne w Błazowej promuje tematykę ochrony środowiska naturalnego, dzięki nim uczniowie naszej szkoły wzięli udział w prelekcji „Bądź Eko!”.

Wszyscy uczniowie na prośbę Rady Rodziców przeszli szkolenie z pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Zajęcia przeprowadził bardzo sympatyczny ratownik, który w przystępny sposób objaśnił zasady udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Wszyscy – i przedszkolaki i uczniowie – ćwiczyli sztuczne oddychanie, masaż serca. Te umiejętności są bardzo ważne i potrzebne.

Mamy nadzieję, że działania dla uczniów przyniosą efekty, aby obdarzone w różnym stopniu zdolnościami i talentami mogły jak najlepiej rozwijać je ku własnemu pożytkowi i zgodnie z oczekiwaniami szkoły i rodziców.

Pielgrzymka do Częstochowy

11 października 2018 r. grupa uczniów z Szkoły Podstawowej w Olchowej wzięła udział w XVIII Pielgrzymce Rodziny Szkół im. Jana Pawła II na Jasną Górę zorganizowanej przez Koło Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców działające przy Gimnazjum w Iwierzycach.

Przybyliśmy do naszej Matki, świętować 100 rocznicę odzyskania niepodległości przez naszą Ojczyznę oraz 40 rocznicę wyboru kard. Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową. W tym roku pielgrzymka Rodziny Szkół im. Jana Pawła II odbywała się pod hasłem Dnia Papieskiego „Promieniowanie ojcostwa”.

Mszy św. na jasnogórskich wałach przewodniczył i homilię wygłosił ks. abp Mieczysław Mokrzycki, metropolita lwowski, świadek życia papieża z Polski. Ks. Arcybiskup podkreślał w homilii, że Jan Paweł II był ojcem zwłaszcza dla młodych ludzi, o których bardzo się troszczył, ale którym stawiał trudne zadania. – Uczył życia nie na skróty, ale według porządku i harmonii, jaka wyszła z zamysłu Stwórcy. Uczył życia w odpowiedzialności za siebie i za innych, a takie życie odrzuca postawę egoistycznego pragnienia i działania, tylko po to, by zaspokoić swoje życiowe marzenia – mówił kaznodzieja.

Przed tronem Królowej Polski dziękowaliśmy Bogu za liczne błogosławieństwa oraz prosiliśmy Jasnogórską Matkę o opiekę w rozpoczętym nowym roku szkolnym dla całej naszej społeczności.

Uroczysta akademia

W poniedziałek 15 października 2018 r. w naszej szkole odbyła się akademia, na którą złożyły się cztery uroczystości: Powitanie jesieni, 40 rocznica objęcia przez Kardynała Karola Wojtyłę pontyfikatu papieskiego, Dzień Edukacji Narodowej oraz przyjęcie pierwszoklasistów do grona uczniów naszej szkoły. Z tej okazji przedszkolaki oraz uczniowie zaprezentowali program artystyczny złożony ze wspomnień, wierszy oraz piosenek. Było lirycznie, refleksyjnie i wzruszająco... Nie zabrakło również ak-

centów humorystycznych w postaci anegdot związanych ze szkołą. Uroczystość zakończył występ pierwszoklasistów, którzy poprzez wspólne wykonanie piosenek i wyrecytowanie – z pamięci! – wierszy, udowodnili, że są już gotowi, aby przyjąć ich w poczet uczniów Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Olchowej.

100. rocznica odzyskania niepodległości Polski

Narodowe Święto Niepodległości to dla Polaków jedno z najważniejszych świąt państwowych. Stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości jest okazją do świętowania wydarzeń z przeszłości oraz cenną lekcją patriotyzmu. Szkoła Podstawowa w Olchowej włączyła się w obchody rocznicy angażując się w wiele akcji i konkursów.

8 listopada 2018 r. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Iwierzycach odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej połączona z Gminnym Konkursem Literacko Plastycznym pt. „Gdy pytasz mnie, czym Ojczyzna jest”. Nasza szkoła była współorganizatorem tej uroczystości, dużym wsparciem była również pomoc Koła Gospodyń Wiejskich z Olchowej, które z tej okazji upiekł tort w kształcie flagi.

Uczniowie z klasy VII i VIII pod kierunkiem Pana Witolda Dybki przedstawili program artystyczny. Oprócz pięknych recytacji tekstów patriotycznych można było posłuchać pieśni legionowych i żołnierskich, oddających hołd tym, którzy poświęcili życie dla Ojczyzny.

9 listopada w czasie uroczystej akademii o godzinie 11¹¹ cała szkoła zaśpiewała hymn Polski włączając się w akcję szkół z całej Polski „Bicie rekordu dla Niepodległej”.

Przedstawienie poświęcone 100. rocznicy odzyskania niepodległości mieliśmy możliwość obejrzeć nie tylko w szkole, ale również w Kościele w Olchowej. Tradycyjnie już nasza młodzież występuje przed lokalną społecznością. Przedstawienia te cieszą się uznaniem mieszkańców naszej wsi, którzy doceniają fakt, że młodzież szanuje historię.

Ponadto uczniowie brali udział w Powiatowym konkursie historycznym „100-lecie niepodległości” (w dwóch kategoriach). Ostatnim etapem obchodów był wewnątrzszkolny konkurs historyczny organizowany przez nauczyciela historii, pana Janusza Ciepielowskiego. Laureatom gratulujemy!

Konkurs Literatura i Dzieci „Niezwykłe Opowieści”

15.11.2018 r. uczniowie Szkoły Podstawowej w Olchowej wzięli udział w eliminacjach gminnych Konkursu „Niezwykłe opowieści”. Do eliminacji rejonowych zakwalifikowali się: Ada Bartusik, Szymon Błachuta i Maja Mroczek.

Trzymamy kciuki za Maję Mroczek, która będzie reprezentować naszą szkołę w konkursie wojewódzkim. To duży sukces. Gratulujemy Mai!

Spotkanie ze Świętym Mikołajem

Czwartek szóstego grudnia to był długo wyczekiwany dzień. Każde dziecko cały rok ciężko pracowało na to, aby właśnie

w tym dniu spotkać Świętego Mikołaja i móc odebrać od Niego podarunek.

Z samego rana jeszcze przed śniadaniem do przedszkola przybył pan wójt, Ryszard Filipek, który spotkał Świętego i przekazał cały worek zabawek. Nieco później w naszej szkole zjawił się sam Święty Mikołaj, którego pomocnikiem był ks. proboszcz Kazimierz Winnicki.

Dzieci w czerwonych strojach i czapeczkach przywitały gościa i nastąpił długo wyczekiwany moment... wręczania prezentów. Przedszkolaki w ramach podziękowania za przybycie i otrzymane podarunki wyrecytowały dla Świętego Mikołaja wierszyk i zaśpiewały piosenkę.

Atmosfera spotkania była magiczna. Każdy w tym dniu został obdarowany prezentem. Do zobaczenia za rok!

SP WIERCANY

W naszej szkole dzieje się dużo!

Rozpoczęcie roku szkolnego otworzyło przed nami kolejne bramy wyobraźni jak cieszyć się tym, że po wakacjach wróciliśmy do naszych szkolnych murów.

W drodze ku bezpieczeństwie i świadomości

Wrzesień był nie tylko ciepłym i słonecznym miesiącem. Upłynął naszej społeczności radośnie pomiędzy uzupełnianiem zasobów podręczników oraz podejmowanie decyzji takich jak wybory klasowe czy szkolne do samorządów. Zdobywaliśmy również niezwykle cenną wiedzę na temat bezpieczeństwa, stąd uczestniczyliśmy w apelu „Bezpieczna droga do szkoły i z powrotem”, czy też świadomego chronienia naszej planety poprzez segregację śmieci i dbania o czyste środowisko, co wytłumaczyła i pomogła nam Pani W. Filipek z Urzędu Gminy w Iwierzycach. Miesiąc październik postanowiliśmy wykorzystać na naukę poprzez obcowanie z naturą i doświadczeniami. Brałismsy udział w fantastycznych warsztatach fizyko-chemicznych, dzięki którym poznaliśmy tajemnice świata nauki.

Nauka w trasie

9 października klasa V i VI wraz z rówieśnikami ze Szkoły Podstawowej z Nockowej wyruszyli w Beskidy pod opieką nauczyciela geografii mgr. Piotra Kmiecica, zaś starsi uczniowie z klas VII i VIII również z uczniami ze SP Nockowa udali się w wędrowkę w Bieszczady. Nie obeszło się wizyty w teatrze, a nawet to teatr złożył wizytę uczniom, bowiem w MGOiK w Sędziszowie Małopolskim uczestniczyli w spektaklu krakowskiego teatru „Charlie i fabryka czekolady”. By zbliżyć się tematycznie do dumnego święta niepodległości udaliśmy się na ciekawe warsztaty do Muzeum Witosa w Wierchosławicach, a by uzupełnić naszą wiedzę na temat historii walki o wolność odwiedziliśmy również Muzeum miasta Tarnów, gdzie braliśmy udział w warsztatach „Ku niepodległej”.

„Taką naukę uwielbiamy!” – mówią sami uczniowie, którzy w czasie warsztatów mogli nauczyć się jak w dawnych czasach darto pierze, wykonywano ozdoby drewniane czy nowoczesne patriotyczne bransoletki.

Sto lat kochana Ojczyzno!

W naszej szkole hucznie obchodziliśmy obchody pięknej uroczystości stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę. Uczniowie chętnie angażowali się w akcje organizowane w szkole. Z miłym odbiorem mieszkańców Wiercan spotkał się nasz białoczerwony „Spacer Małego Patrioty”, w czasie którego śpiewaliśmy dawne piosenki i historyczne pieśni wraz z hymnem narodowym. „To już świętujecie? Bardzo to ładnie wam wychodzi, a jak wesoło, jak radośnie!” – komentowali przechodnie.

Akademią, na której śpiewaliśmy dawne piosenki żołnierskie uczciliśmy święto odzyskania wolności, a klasa V naszej szkoły wraz z rodzicami przygotowali niepodległościowe pierniczki pięknie malowane w narodowych barwach i symbolach. Wystarczyło dla każdego ucznia i osoby odwiedzające naszą szkołę.

Pamiętaliśmy o tym, że patriotyzm to również pamięć o tych, którzy odeszli, walcząc o wolność naszego kraju, stąd pomysł zbiórki zniczy na Cmentarz Łyczakowski i Orląt Lwowskich we Lwowie. Bardzo serdecznie dziękujemy uczniom jak i rodzicom za tak piękne znicze, które licznie Państwo ofiarowaliście. Byliśmy dumni przekazując taką dużą ilość zniczy z Wiercan.

W naszej szkole jest wiele talentów!

Dnia 20 listopada odbył się XVIII Powiatowy Przegląd Pieśni i Piosenki Religijnej, w którym wystąpiły uczennice Szkoły Podstawowej z Wiercanach zajmując I miejsce w kategorii zespół. Dziewczęta w składzie: Rozalia Pilch, Anita Wilk, Emilia Pasela i Julia Cani' wykonały przepiękny utwór pt. „Pochyl się nade mną Matko”, który zaprezentowały również w konkursie laureatów w Kościele w Bystrzycy. W konkursie brała udział również uczennica naszej szkoły Anna Idzik, której wykonanie pieśni pt. „Sławić Ciebie będę Panie” emitowane było w katolickim Radio Via wraz z wywiadem uczennic i opiekunki Pani Haliny Gunia, która przygotowała dziewczęta do występów i towarzyszyła im w tych stresujących jak i radosnych momentach.

„Jesteśmy dumni, że mamy takie koleżanki. Jedną z nich to moja siostra!” – mówi radośnie jedna z uczennic młodszych klas w szkole.

Dnia 27 listopada w Oddziale Przedszkolnym w Wiercanach odbył się Dzień Pluszowego Misia. Z tej okazji przedszkolaki poznały historię powstania misia oraz brały udział w misiowych konkursach i zabawach.

Czas na zabawę i współdziałanie...

W dniu 29 listopada obchodziliśmy Andrzejki. To był niezwykle radosny dzień w naszej szkole. Uczniowie z klas VII i VIII zorganizowali wróżby andrzejkowe dla przedszkolaków oraz uczniów klas I-VI. Następnie odbyła się zabawa taneczna dla najmłodszych dzieci i uczniów klas I-III. Od godziny 15.00 radośnie bawili się starsi uczniowie z klas IV-VIII. *„Bardzo fajnie się tańczyło”* – oświadcza uczeń klasy IV.

Oprawą muzyczną zajęli się absolwenci naszej szkoły – Maciej Broda i Erwin Klimek, którym jesteśmy bardzo wdzięczni.

Dziękujemy za pomoc!

Już po raz siódmy nasza szkoła włączyła się w szlachetną akcję Mikołajkowej zbiórki darów dla dzieci z Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie. Wśród przekazanych rzeczy znalazły się między innymi słodycze, żywność, środki czystości, środki do pielęgnacji niemowląt i dzieci. Zbiórką koordynowało Szkolny Zespół Caritas i jak co roku akcja spotkała się z niezwykle pozytywnym odzewem ze strony uczniów jak i rodziców za co składamy serdeczne podziękowania. Podarunki zostały przekazane wraz z darami zebranymi przez Szkolne Koło Caritas w Gimnazjum w Iwierzycach do hospicjum przez Panią Agatę Dryja 29 listopada bieżącego roku.

5 grudnia przedszkolaki zostały zaproszone na przedstawienie „O Mikołaju” w wykonaniu podopiecznych Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencjalną Filia w Wiercanach.

Kochany Święty Mikołaju!

Naszą szkołę jak co roku odwiedził Święty Mikołaj. Ileż radości sprawił naszym najmłodszym, jak i starszym uczniom widok długiej białej brody i pełny worek, po brzegi wypchany upominkami. Bardzo dziękujemy Święty Mikołaju za wszelkie podarki, jakie otrzymaliśmy! Obiecujemy, że nadal będziemy ciężko pracować i starać się być jak najlepszymi ludźmi.

Dzieci sześciolatek w tym roku szkolnym przygotowują „Jasełka Bożonarodzeniowe”.

Dziękujemy Rodzicom za pomoc w zorganizowaniu mikołajek oraz składamy podziękowania dla Wójta Gminy Iwierzycy Pana Ryszarda Filipka, który obdarował nasze przedszkolaki prezentami.

*Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia
Szkoła Podstawowa w Wiercanach pragnie złożyć
najlepsze życzenia wszystkim mieszkańcom naszej gminy,
czytelnikom, rodzicom i uczniom naszej szkoły.
Niechaj Nowonarodzony Jezus zamieszka w naszych sercach
i błogosławi nam każdego dnia.*

*Dużo zdrowia, radości przy wspólnym stole,
ciepłego uśmiechu i ciepła rodzinnego życia:*

Dyrekcja, grono pedagogiczne i pracownicy szkoły.

„Niezwykłe opowieści”

15 listopada 2018 r. Gminny Ośrodek Kultury w Wiercanach gościł uczniów Szkół Podstawowych z terenu Gminy Iwierzycy na eliminacjach gminnych kolejnej edycji Podkarpackiego Konkursu Literatura i Dzieci, który w tym roku przebiegał pod hasłem „Niezwykłe opowieści”.

Źródłem pomysłów tegorocznych prezentacji były PODANIA I LEGENDY - opowieści o miejscach, wydarzeniach i ludziach, związane z faktami historycznymi, ale niepozbawione elementów fantastyki. Dopuszczone zostały także teksty zaczerpnięte z przekazów ustnych i wiersze autorów dzieci.

Celem konkursu było: upowszechnianie i zachęcenie do czytania książek, popularyzacja literatury dziecięcej, przekazywanie poprzez literaturę ponadczasowych wartości, inspirowanie do poszukiwań nowych form pracy artystycznej, rozwijanie wyobraźni i spontaniczności, promocja dokonań artystycznych dzieci oraz konfrontacja warsztatu instruktora-pedagoga. Komisja powołana przez organizatora w składzie: Krystyna Miś, Krystian Szczepański, Zbigniew Skworzec i Anna Kliš-Czarnik oceniała przede wszystkim zrealizowanie założonych celów, walory literackie prac, oryginalność ujęcia tematyki, poprawność stylistyczną i językową, Wśród kryterium oceniania zwracano uwagę również na dobór repertuaru, interpretację, kreacje aktorskie, prawdziwość wypowiedzi, pomysłowość, czytelność przekazu, wartość plastyczną i poziom techniczny prac. Do eliminacji rejonowych, które odbyły się 21 listopada 2018 r. w Centrum Kultury w Ropczycach zostały wytypowane następujące osoby:

I Kategoria wiekowa

Piosenki:

1. Krzysztof Gredys - SP w Iwierzycach „Dawno temu” - opiekun: Beata Draus

Recytacje:

1. Bartłomiej Draus - SP w Iwierzycach „Le-

genda o Krakowskim hejnale” wg Wiery Badalskiej - opiekun: Elżbieta Koczwar

2. Maksymilian Święch - SP w Iwierzycach „Legenda o Warszawskim Bazyliźnie” wg Wiery Badalskiej - opiekun: Elżbieta Koczwar

Prace plastyczne:

1. Patrycja Wszolek - SP w Iwierzycach
2. Bartłomiej Draus - SP w Iwierzycach
3. Kamil Draus - SP w Bystrzycy
4. Julia Draus - SP w Bystrzycy
5. Nikola Warian - SP w Bystrzycy

II Kategoria wiekowa

Recytacje:

1. Natalia Kisiel - SP w Iwierzycach „Pomnik Kopernika” wg Wandy Chotomskiej - opiekun: Małgorzata Piekarska

2. Ada Bartusik - SP w Olchowej „Pims, którego nie ma” wg Joanny Papuzińskiej - opiekun: Małgorzata Pająk

3. Amelia Kłęczek - SP w Nockowej „Foka” wg Jana Brzechwy - opiekun: Gabriela Wszolek

4. Martyna Żuczek - SP w Nockowej „Sójka” wg Jana Brzechwy - opiekun: Gabriela Wszolek

Prace plastyczne:

1. Maksymilian Chrzan - SP w Iwierzycach
2. Amelia Jaworek - SP w Iwierzycach
3. Piotr Fafara - SP w Bystrzycy
4. Krzysztof Orzech - SP w Iwierzycach
5. Kacper Róg - SP w Iwierzycach

III Kategoria wiekowa

Recytacje:

1. Marta Mucha - SP w Iwierzycach „Bernadetta” wg Ewy Stadtmüller - opiekun: Małgorzata Piekarska

2. Dawid Daniel - SP w Iwierzycach „Kto wymyślił choinki” wg Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego - opiekun: Małgorzata Piekarska

3. Szymon Błachuta - SP w Olchowej „Dlaczego mrówki chodzą boso” wg Tadeusza Śliwiaka - opiekun: Elżbieta Czapka

4. Karolina Fafara - SP w Olchowej „O deszczu, którego nie było” wg Tadeusza Śliwiaka - opiekun: Elżbieta Czapka

5. Maja Mroczek - SP w Olchowej „Bazyliżek i Barbarka” wg Tadeusza Kubiaka - opiekun: Elżbieta Czapka

Prace plastyczne:

1. Natalia Banaś - SP w Iwierzycach
2. Emilia Przybek - SP w Iwierzycach
3. Emilia Siuba - SP w Wiercanach
4. Julia Cani - SP w Wiercanach
5. Emilia Hajduk - SP w Wiercanach

W eliminacjach rejonowych w I Kategorii - Recytacje 3 miejsce otrzymał Bartłomiej Draus ze SP w Iwierzycach, w II Kategorii - Recytacje 1 miejsce zdobyła Martyna Żuczek ze SP w Nockowej, w III Kategorii - Recytacje 3 miejsce zdobyła Maja Mroczek ze SP w Olchowej, a wyróżniony został Dawid Daniel ze SP w Iwierzycach.

Laureaci nagrodzeni zakwalifikowali się do udziału w eliminacjach finałowych, które odbyły się w dniach 11 i 12 grudnia 2018 r. w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie - II miejsce zdobył Bartłomiej Draus, natomiast wyróżnienie otrzymała Maja Mroczek. Wszystkim młodym wykonawcom serdecznie dziękujemy i zapraszamy do udziału w konkursie za rok.

Ewa Klimek

Obchody 100. rocznicy odzyskania niepo

odległości

Obchody 100. rocznicy odzyskania niepodległości

SP Bystrzyca

SP Nockowa

SP Olchowa

SP Wiercany

Stypendyści

Uczniowie **Michał Ziemiński** z klasy III b oraz **Dawid Rachwański** z klasy III c otrzymali stypendium w ramach projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019.*

Opiekunem dydaktycznym Michała Ziemińskiego jest pani Dorota Broda, natomiast opiekunem dydaktycznym ucznia Dawida Rachwańskiego jest pan Remigiusz Pazdan.

Stypendystom serdecznie gratulujemy i życzymy owocnej realizacji Indywidualnych Planów Rozwoju!

Szkolny koordynator
ds. wniosków stypendialnych
D. Broda

*Tegoroczni stypendyści:
Michał Ziemiński, Dawid Rachwański*

Wycieczka Kraków - Bochnia

W dniach 6-7.11.2018 r. uczniowie Gimnazjum w Iwierzycach oraz klasy: V, VII i VIII ze Szkoły Podstawowej w Bystrzycy odbyli wycieczkę integracyjną szlakiem solnym.

Pierwszy dzień wycieczki przeznaczaliśmy na zwiedzanie Krakowa. Na początku były niezwykle emocje w kinie 7 D. Potem zwiedzaliśmy Rynek, Sukiennice, Kościół Mariacki.

Po obiedzie w Mc Donaldzie wyruszyliśmy do Bochni. Tam mieliśmy zwiedzanie i nocny pobyt w kopalni. Zjechaliśmy windą na głębokość 250 m. do Komory Ważyn, gdzie była część sypialna. Na początku zwiedzaliśmy kopalnię z przewodnikiem, który zapoznał uczniów z historią kopalni oraz dawnymi technikami wydobywania soli. Część trasy pokonaliśmy kolejką, oglądając ekspozycje multimedialne. Potem były liczne atrakcje: zjeżdżalnia, rozgrywki na boisku, dyskoteka. Nocny pobyt w kopalni jest porównywany do tygodnia nad morzem, gdyż duża zawartość jodu ma działanie lecznicze.

Na drugi dzień wyruszyliśmy z Bochni w kierunku Ciężkowic. Tam znajduje się rezerwat skalny „Skamieniałe miasto”. Wędrowaliśmy szlakiem turystycznym podziwiając skały o różnych kształtach, które przez miliony lat ulegały wietrzeniu i erozji.

Ostatnim etapem naszej podróży był Tarnów i obiad w Galerii Park Gemini.

Pogoda dopisała, było słonecznie i ciepło, więc w doskonałych humorach wróciliśmy do domu.

B. Bochenek

Obchody 100. rocznicy odzyskania niepodległości Polski

W dniu 8 listopada 2018 r. odbyła się uroczystość połączona z Gminnym Konkursem Literacko-Plastycznym pt. „Gdy pytasz mnie, czym Ojczyzna jest” pod patronatem Wójta Gminy Iwierzycy Bogusława Muchy. Uroczystość została zorganizowana przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Iwierzycach oraz Szkołę Podstawową w Olchowej.

Uroczystość rozpoczęła się patriotyczną częścią artystyczną dla Ojczyzny przygotowaną przez uczniów Szkoły Podstawowej w Olchowej pod kierunkiem Pana Witolda Dybki.

Następnie odbyła się prezentacja prac konkursowych twórczości literackiej i plastycznej dorosłych oraz uczniów ze wszystkich szkół gminy Iwierzycy i rozdanie nagród. Prace konkursowe oceniło jury w składzie:

Maria Kozińska – Dyrektor MiPBP w Ropczycach

Agnieszka Szela – kierownik merytoryczny MiPBP w Ropczycach

Sylvia Feret – bibliotekarz w MiPBP w Ropczycach

Ewa Medygrał – nauczyciel, plastyk

Małgorzata Flisak – nauczyciel, plastyk

Monika Pazdan – pracownik BS w Iwierzycach

i przyznało następujące nagrody i wyróżnienia

I Kategoria wiekowa:

I miejsce: **Weronika Urban** ucz. kl. IV SP w Olchowej

II miejsce: **Julia Bielak** ucz. kl. IV SP w Olchowej

III miejsce: **Monika Wszolek** ucz. kl. V SP w Bystrzycy,

III miejsce: **Julia Gątorska** ucz. kl. V SP w Bystrzycy

II Kategoria wiekowa:

I miejsce: **Gabriela Kot** ucz. kl. III Gimnazjum w Iwierzycach

I miejsce: **Emilia Siuba** ucz. kl. VII SP w Wiercanach,

II miejsce: **Eryk Kościak** ucz. kl. VI SP w Iwierzycach,

II miejsce: **Gabriela Ochab** ucz. kl. VII SP w Wiercanach

III miejsce: **Kinga Bieda** ucz. kl. V SP w Nockowej

III miejsce: **Katarzyna Czapka** ucz. kl. III Gimnazjum w Iwierzycach

Wyróżnienie:

Maja Mroczek ucz. kl. VIII SP w Olchowej,

Weronika Draus ucz. kl. VII SP w Bystrzycy

III Kategoria wiekowa osoby dorosłe, które zaprezentowały swoje prace i utwory literackie wykonane dla Ojczyzny specjalnie z tej szczególnej okazji.

Krystyna Urbanowicz „Tobie Polsko” cykl dekoracji patriotycznych wykonanych techniką decoupage,

Dorota Drozd i Julia Klimek „Haftowane kwiaty polskie” /wiersz Juliana Tuwima/,

Angelika Szeliga wykonała z cekinów „Serce dla Polski”,

Ojczyzna

To matka, której z oczu łzy zawsze płyną,
Gdy modli się za dzieci,
To ziemia, która za życia wykarmi,
A po śmierci w płaszcz swój otuli jak przystało tej zacnej matuli.
To wielka tęsknota emigrantów i uchodźców
To miłość do współziomków i innych nacji razem mieszkających,
Czyli miejsce zamieszkania patriotów, którzy nie pomniejszają wartości innych ludzi,
A to wiarę budzi.
To miejsce, gdzie zwyczajnie uśmiechają się ludzie, choć pracują w trudzie,
To ołtarz, na którym złożone są tysiące twarzy omdlałych, skrwawionych,
Konających, ścierpniętych,
A Pan zjawia się uśmiechnięty, łagodny, jak dzień majowy pogodny.
To miejsce, gdzie ciało żegna się z imieniem,
Gdzie równą garścią odmierzają biednym i bogatym
I jednakową gościną obejmują prominentów i zwykłych ludzi,
Gdzie nie biorą pieniędzy za chleb podany w biednej chacie,
Czy takich znacie?
To służba i wierność narodowi przez zachowanie daleko idącej ostrożności
W zabieraniu głosu w sprawach publicznych,
To zbiorowy obowiązek nas wszystkich.
Trzeba żyć dla Ojczyzny, a nie tylko umierać dla niej i pracować tak,
Żeby pozostała po nas nie tylko kakofonia głosów i argumenty w politycznej walce.
– to głębokie, proste, może i wyświechtane pojęcie,
W którym odnajdujemy naszą tożsamość,
Ja wierzę w to Święcie.
Obchodzimy Sto Lat odzyskania niepodległości,
A dlaczego wciąż w nas drzemie tyle złości?
Każdy może mieć swoje zdanie, lecz opamiętanie racz nam dać Panie.
A nasz Królowa Pani Jasnogórska
Niech ją zawsze otula płaszczem swojej dobroci, miłości i troski.

Lucyna Majka

Jesienne wibracje

Świat się okrywa kolorami
Mieni się złotem, szarościami
Zielenią, żółcią i czerwienią
Wibruje w tańcu
Razem z Ziemią
Kiedy tak patrzę na ten taniec
To myślę wtedy
Czemu tak
I mam odpowiedź zawsze jedną
To Stwórcy zamysł
Boży plan
I każdy dzień z radością witam
Chociaż czasami chmurzy się
Bo w chmurze tej ja widzę Słońce
A jego twarz
Nadzieją jest
Miłością
Ciszą
I Pokojem
Którego tak nam dzisiaj brak
Dlatego wibruj świecie nasz
Tak jak obiecał
Stwórca
Pan

Marta Krawczyk dwie prace „Pejzaż Nockowski”,
Lucyna Majka „Moje Madonny” ikony w hołdzie dla Matki Bożej,
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością
Intelektualną Koło w Sędziszowie Młp. Filia w Wiercanach „Gódło Polski” wykonane techniką batiku.
Krystyna Żuczek, Janusz Ignas, oraz Dominika Czyż prace literackie.

Poza Konkursem Maria Popławska wykonała dwie białe czerwone bombki „Szydełkiem dla Polski”.

Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Olchowej oraz w Iwierzycach przygotowały białe-czerwone torty i znakomite ciasta, które były smacznym zakończeniem spotkania.

Ważnym wydarzeniem było odsłonięcie pamiątkowej tablicy w Iwierzycach, którego dokonał Wójt Gminy Iwierzyce Bogusław Mucha, Przewodniczący Rady Gminy Ryszard Pazdan, Dyrektor Szkoły Podstawowej w Olchowej Małgorzata Pająk oraz Dyrektor Biblioteki Lucyna Majka.

W miejscu upamiętniającym to ważne wydarzenie historyczne zasadzono drzewa.

Inicjatorem oraz fundatorem tablicy o poniższej treści jest Gminna Biblioteka Publiczna w Iwierzycach.

„Jam jest Polska, Ojczyzna twoja,
ziemia ojców z której wzrosłeś.

Wszystko czymś jest, po Bogu mnie zawdzięczasz”

Zofia Kossak-Szczucka

11 XI 1918 r. – 11 XI 2018 r.

Wszystkim biorącym udział w Konkursie, nauczycielom za przygotowanie uczniów, jurorom za ocenę prac, Dyrektor Małgorzacie Pająk, Witoldowi Dybka oraz uczniom ze Szkoły Podstawowej w Olchowej za przygotowanie części artystycznej, Barbarze Gredys ucz. Gimnazjum im. Jana Pawła II w Iwierzycach za uświetnienie uroczystości piosenką patriotyczną, Wiesławie Pałęckiej, Marzenie Majka, Zofii Skiba i Halinie Grębosz za przygotowanie okolicznościowych tortów, Wandzie Filipek z UG w Iwierzycach za zakup drzewek, Radzie Banku Spółdzielczego w Sędziszowie Młp. i anonimowemu sponsorowi za pomoc finansową, oraz wszystkim zaangażowanym w przeżycie tej uroczystości składamy serdeczne podziękowanie.

Lucyna Majka i Marzena Daniel

Janusz Ignas

Moja mała Ojczyzna

Moja mała Ojczyzna zaczyna się wcześniej:
z droidem, co się zakradł rankiem na czereśnie.

W południe się chowa w cieniu pod jabłonką.
Wieczorem nagrzana żegna kragłę słonko.

Mijają w niej pory, zimą gil przyleci,
odwiedzi kalinę, w karmniku na śmieci.

Codziennie się trzeba cieszyć w niej i trudzić,
ma trudną historię, mnóstwo twórczych ludzi.

Jaka będzie jutro? Oby była bezpieczna,
niepodległa, bezkrwawa, ciągle lepsza, lepsza...

Moja mała Ojczyzna; obok wielki świat!
Chciałbym dobrze się wpisać do jej czystych kart.

Janusz Ignas

Rozprawka o mojej Ojczyźnie

Czym jest moja Ojczyzna? Oto jest pytanie!
Trudno jednoznacznie odpowiedzieć na nie.

Można rzec, że jest to enklawa na kuli,
która nas Polaków przygarnie, utuli.

Inaczej w historii niestety bywało,
wielu z niej rodaków uciekać musiało.

Czasami z powodu wroga ościennego,
niekiedy z przyczyny tego rodzimego.

Ojczyzna moja to ziele i kwiaty,
coś niecoś sielanki, normalność, dramaty.

To świetni pisarze, uczeni, nobliści.
W codziennych zawodach – zwykli i artyści.

To Wisła szeroka i rzeczka Bystrzyca,
co rzadziej wylewa, a częściej zachwycą.

Sto lat ma Ojczyzna, jest już niepodległa,
ale ciągle jakoś zależna, uległa.

Można jeszcze pisać i mnożyć kontrasty,
eksponować jej piękno i wyliczać chwasty.

Najpiękniejsze strofy o mojej Ojczyźnie
pisali poeci będąc na obczyźnie.

Nie daj Panie Boże o moich tak mniemać,
bo to by znaczyło, że mnie tutaj nie ma.

Warsztaty Bożonarodzeniowe

W dniach 5 i 7.12.2018 r. w bibliotece odbyły się warsztaty bożonarodzeniowe dla dzieci z terenu Gminy Iwierzycy prowadzone przez Marzenę Ignas z Iwierzycy.

W Gminnej Bibliotece Publicznej w Iwierzycach działa Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży. Spotykamy się raz w miesiącu i dyskutujemy o jednej książce przeczytanej przez wszystkich klubowiczów. Omawiamy zazwyczaj literaturę współczesną z tzw. „wyższej półki”.

W każdej chwili można do nas dołączyć.

Serdecznie zapraszamy.

Dominik Wiech

„Historia nieznana na Archipelagu”

Zachęcamy do lektury debiutu literackiego Dominika Wiecha, mieszkańca Nockowej, absolwenta Gimnazjum im. Jana Pawła II w Iwierzycach, obecnie nauczyciela matematyki.

Krótki opis

Młody kapłan kultu Re obejmuje właśnie wymarzoną posesję w swej rodzinnej osadzie rolniczej. W trakcie uroczystości przejścia pieczy nad świątynią okazuje się jednak, że nie będzie mu dane w spokoju dożyć tam kresu swych dni – zostaje wybrany przez bóstwo do odbycia świętej pielgrzymki, która do tej pory oprócz oczywistych zaszczytów oznaczała stałe rozstanie z Archipelagiem i najprawdopodobniej śmierć.

Pomimo spodziewanego wyroku śmierci, kapłan widzi w pielgrzymce unikalną szansę na odkrycie świata poza Archipelagiem. Wraz z przypadkowo poznanym złodziejem Iselem odbywają niesamowitą podróż, w trakcie której dowiadują się prawdy o pielgrzymach i o przeznaczeniu, jakie od dawna było pisane młodemu kapłanowi...

Opis pochodzi ze strony internetowej <https://dominikwiech.wixsite.com/historia-nieznana>.

I Przegląd Piosenki Biesiadnej Chórów - Wiercany 2018

W niedzielę 28 października br. w Gminnym Ośrodku Kultury w Wiercanach miał miejsce I Przegląd Piosenki Biesiadnej Chórów. Pomyśl na tą imprezę powstał na skutek wspólnej inicjatywy naszego rodzimego chóru „WierCantus” oraz dyrektora GOK-u – Marty Zdziebło. Okazało się bowiem, że o ile przeglądów chórów o tematyce sakralnej, czy też muzyki poważnej jest sporo, o tyle przeglądów o tematyce biesiadnej w naszym województwie nie udało nam się znaleźć. Stąd też od pomysłu przeszliśmy do realizacji. Warto dodać, że pomocą służyła nam dyrygentka naszego chóru Karolina Kosak wraz ze swoim mężem Dariuszem Kosakiem.

Zaproszono pięć chórów, które wzięły udział w przeglądzie:

- Chór WierCantus z Wiercan – dyrygent Karolina Kosak,
- Chór Gaudete z Łańcuta – dyrygent Dariusz Kosak,
- Chór Cantus z Trzciany – dyrygent Łukasz Adamus,
- Chór Męski z Olchowej – dyrygent Wiesław Toton.
- Męski Chór Rolników im. Stanisława Świerada z Wielopola Skrzyńskiego – dyrygent Piotr Larysz

Wszystkie występy zebrały gromkie brawa, a zgromadzona publiczność bawiła się doskonale przy biesiadnych melodiach. Po

występie nadszedł czas na integrację wszystkich wykonawców, stąd na sali rozbrzmiewały gromkie, wspólne śpiewy. Była też okazja, aby potańczyć do muzyki, którą serwowała Kapela Wiercańska. Mamy nadzieję, że inicjatywa ta będzie miała swoją kontynuację w kolejnych latach i przegląd wpisze się na stałe w kalendarz imprez w wiercańskim GOK-u.

Na koniec składamy serdeczne podziękowania wszystkim wykonawcom oraz dyrygentom, a także innym osobom, które w jakikolwiek sposób przyczyniły się do organizacji tej imprezy.

Zapraszamy za rok!

Zbigniew Skworzec

Gminne obchody 100. rocznicy odzyskania niepodległości

W tym roku data 11 listopada była szczególna dla każdego Polaka. W całym kraju odbywały się wyjątkowe uroczystości upamiętniające wydarzenie 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.

W Gminie Iwierzycy świętowanie tej daty obchodzono w wielu miejscach i o różnym charakterze, o czym piszemy w informacjach szkół i biblioteki. Gminne uroczystości natomiast rozpoczęły się Mszą Św. w intencji Ojczyzny w Kościele Parafialnym pw. Św. Michała Archanioła w Nockowej, w której uczestniczyły delegacje pocztów sztandarowych ze szkół i jednostek OSP. Bezpośrednio po Mszy św. koncelebrowanej przez ks. prałata Aleksandra Śmietanę, ks. proboszcza Ryszarda Polańskiego i ks. Grzegorza Guziora uczestnicy uroczystości oddali hołd pamięci pokoleniom walczącym o odbudowę Niepodległej Polski. Ta część odbyła się pod Obeliskiem Sybiraków przed budynkiem Gimnazjum w Iwierzycach, podczas której zostały złożone wiązanki kwiatów. Dalsza część uroczystości odbyła się w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury w Wiercanach, gdzie zebrała się społeczność lokalna naszej małej ojczyzny, oraz zaproszeni goście: Wójt Gminy Bogusław Mucha wraz z Przewodniczącym Rady Ryszardem Pazdanem, Wójt elekt Ryszard Filipek z małżonką, księża, kierownicy jednostek oraz dyrektorzy szkół. Część artystyczna rozpoczęła się polonezem zatańczonym przez ZPiT „Wiercany”. Zebrałi wysłuchali pieśni patriotyczne śpiewane przez chór „WierCantus” oraz obejrzeli taniec narodowy „Krakowiak” i suitę tań-

ców przeworskich, które zatańczył również ZPiT „Wiercany”. Całą imprezę poprowadził konferansjer pan Czesław Drag – długoletni pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie, pomysłodawca i inicjator wielu przedsięwzięć kulturalnych, aktywny realizator imprez folklorystycznych, a przede wszystkim bibliofil – posiadacz największej w Polsce prywatnej kolekcji wydań epopei narodowej „Pan Tadeusz” – Adama Mickiewicza. W swoim księgozbiornie ma niemal 300 egzemplarzy w różnych językach. W trakcie spotkania pan Czesław z właściwą sobie swadą wprowadził słuchaczy w czarowny świat „Pana Tadeusza” ilustrując swoją gawędę licznymi anegdotami. Gawędzie towarzyszyła wystawa jego prywatnej kolekcji.

W tym dniu zostały wręczone nagrody zwycięzcom biorącym udział w Gminnym Konkursie Plastycznym na 100 lecie niepodległości pt. „Godło Polski w witrażu”. Celem konkursu było min.: promowanie,

rozpowszechnianie i wzmacnianie wśród dzieci i młodzieży wizerunku Polski, rozwijanie kreatywności, fantazji i wyobraźni plastycznej w odniesieniu do historii Polski w przestrzeni czasowej od 1918 do 2018 r. Nadesłano 11 prac. Komisja w składzie: Maria Nowak, Anna Kłis-Czarnik, Zofia Gajewska-Gąsior nagrodziła następujące osoby: 1 miejsce – Oliwia Ochał, 2 miejsce – Patrycja Mik, 3 miejsce – Jadwiga Kielek, wyróżnienie: Emilia Broda – wszystkie są uczennicami Gimnazjum w Iwierzycach.

W tej doniosłej, a zarazem radosnej atmosferze, przy wspólnym odśpiewaniu Mazurka Dąbrowskiego zakończyły się obchody 100-lecia niepodległości w Gminie Iwierzycy.

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy włączyli się w organizację tego święta oraz mieszkańcom za ich liczny udział w wydarzeniu.

Ewa Klimek

Powiatowy Przegląd Pieśni i Piosenki Religijnej

„Chcę Panu Śpiewać”

20 listopada 2018 r. w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury w Wiercanach odbył się finał XVIII Powiatowego Przeglądu Pieśni i Piosenki Religijnej „Chcę Panu Śpiewać”.

Organizatorem był GOK pod patronatem Starosty Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego przy współudziale Parafii Rzymsko-Katolickiej w Bystrzycy i Klasztorze Braci Mniejszych Kapucynów w Sędziszowie Młp. Patronat medialny objęło radio Via. Celem konkursu było rozwijanie zainteresowań i zdolności muzycznych dzieci i młodzieży, ukazanie wychowawczej roli muzyki w pracy pedagogicznej, rozpowszechnianie piosenki religijnej, a także poszukiwanie nowych aranżacji i pomysłów twórczych. Uczestnicy byli oceniani pod czujnym okiem profesjonalnego jury w składzie: br. Wiesław Marzec, Krzysztof Prucnal i Tomasz Wołoszyn, którzy wysłuchali 38 prezentacji kierując się następującymi kryteriami: warunkami głosowymi, poprawnością wokálną, doбором repertuaru, interpretacją utworu oraz kulturą sceniczną. Po wysłuchaniu wszystkich uczestników jury postanowiło przyznać:

I GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLA + ZERÓWKA

Nagroda: Publiczne Przedszkole im. Wandy Chotomskiej z Kozodrzy
Zespół: „Radosne Słoneczka”
Utwór: „Góry do góry”
Opiekun: Anna Róg, Iwona Dyło

II GRUPA WIEKOWA SZKOŁA PODSTAWOWA – KLASY I-IV

SOLIŚCI:
Nagroda: Patryk Bieś – SP w Kozodrzy
Utwór: „Gdy klęczę przed Tobą”
Opiekun: Maria Żuczek
Wyróżnienie: Magdalena Bachórz – SP w Skrzyszowie
Utwór: „Siedem”
Opiekun: Alina Zawisza

ZESPOŁY:
Nagroda: Zespół z kl. I – ze SP w Kozodrzy
Utwór: „Cicho cichutko to serce daje znak”
Opiekun: Maria Żuczek
Wyróżnienie: Zespół z kl. II – ze SP w Bystrzycy
Utwór: „Ojciec nasz”
Opiekun: Magdalena Pazdan

III GRUPA WIEKOWA SZKOŁA PODSTAWOWA – KLASY V – VIII

SOLIŚCI:
1 miejsce: Milena Łącała – SP w Kozodrzy
Utwór: „List do Boga”
Opiekun: Beata Ogrodnik-Popielarz
2 miejsce: Aleksandra Kuraś – SP w Skrzyszowie
Utwór: „Sługa Niepokalanej”
Opiekun: Anna Książek-Pięta
3 miejsce: Zuzanna Bachórz – SP w Skrzyszowie

Utwór: „Wieża modlitwy”
Opiekun: Anna Książek-Pięta
Wyróżnienie: Michał Gawron – SP w Kozodrzy
Utwór: „Oczyszczenie”
Opiekun: Beata Ogrodnik-Popielarz

ZESPOŁY:
Nagroda: Zespół z kl. VI ze SP w Wiercanach
Emilia Pasela, Julia Cani, Rozalia Pilch, Anita Wilk
Utwór: „Pochyl się nade mną Matko”
Opiekun: Halina Gunia

IV KATEGORIA WIEKOWA GIMNAZJUM + SZKOŁA ŚREDNIA

SOLIŚCI:
1 miejsce: Aleksandra Pieja – Liceum Ogólnokształcące w Sędziszowie Młp.
Utwór: „Oceany”
Opiekun: ks. Grzegorz Chmielowski
2 miejsce: Paulina Gnacek – Liceum Ogólnokształcące w Sędziszowie Młp.
Utwór: „Stań”
Opiekun: ks. Grzegorz Chmielowski
3 miejsce: Patrycja Perlik – Liceum Ogólnokształcące w Sędziszowie Młp.
Utwór: „Przyjdź jak deszcz”
Opiekun: ks. Grzegorz Chmielowski

DUETY, TRIA:
Nagroda: Duet z Liceum Ogólnokształcącego w Sędziszowie Młp.
(Paulina Bębynek, Marcelina Mądro)
Utwór: „Schowaj mnie”
Opiekun: ks. Grzegorz Chmielowski

Komisja pogratulowała wszystkim wykonawcom, podkreślając wysoki poziom uczestników. Wszyscy wyżej wymienieni wystąpili w Koncercie Laureatów, który w tym roku odbył się w Kościele Parafialnym w Bystrzycy w dniu 25 listopada. Wtedy też zostały wręczone dyplomy i nagrody uczestnikom, a wręczali je: Wicestarosta Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego pani Bernadeta Fryszak, Wójt Gminy Iwierzycy pan Ryszard Filipek i Przewodniczący Rady Gminy Iwierzycy pan Krzysztof Klimek.

Konkurs osiągnął zamierzony cel, ponieważ umożliwił prezentację uzdolnień muzycznych dzieci i młodzieży. Stworzył możliwość konfrontacji, wymiany doświadczeń oraz zawarcie nowych znajomości. Miał szerokie grono uczestników i widzów.

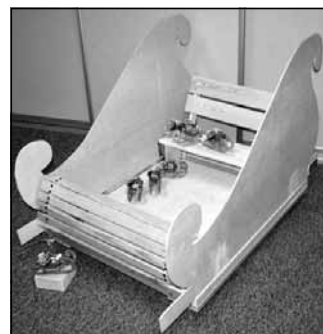
Dziękujemy za udział wszystkim wykonawcom, a opiekunom za rzetelne przygotowanie uczniów do występów oraz tym wszystkim, którzy przyczynili się do tego przedsięwzięcia. Cieszymy się z dużego zainteresowania naszym Konkursem i liczymy na udział w następnym roku.

Ewa Klimek

Od małych rzeczy zaczynaj

Tworzenie jako złożony proces może stać się udziałem każdego. Podejmując działania nie zawsze przewidujemy to, co powstanie jako efekt końcowy. Zaczynamy od rzeczy małych, by poprzez nabyte umiejętności konstruować okazalsze dzieła. W tym duchu działali i tworzyli uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy podczas przygotowań do tegorocznych Świąt Bożego Narodzenia.

Jak co roku sędziszowskie koło PSONI podjęło się przygotowania występu scenicznego. Motywem przewodnim był oczywiście Święty Mikołaj, wyczekiwany przez wszystkich i małych i dużych. Punktem kulminacyjnym przygotowań było wykonanie scenografii. Uczestnicy placówki Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną filii w Wiercanach zajęli się przygotowaniem sań dla Świętego Mikołaja. W pracowni stolarskiej zawrzało od pracy. W ruch poszły wyrzynarki, wkrętarki, szlifierki. W efekcie żmudnej pracy powstały piękne, drewniane sanie, na których Mikołaj jeździł po scenie. Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy mieli okazję do zaprawienia się w pracach stolarskich podczas przygotowywania stroików świątecznych. Najpierw na precyzyjnej wyrzynarce wycinali ze sklejk elementy małych saneczek a póź-

muzykę, wykonywaną na żywo przy akompaniamencie pianina, został przyjęty z olbrzymim entuzjazmem. Aktorzy otrzymali gromkie brawa a dzieci oglądające występ Mikołaj obdarował cukierkami.

Mamy nadzieję, że przedstawienie przygotowane przez Uczestników PSONI wprowadziło wszystkich w świąteczny, radosny nastrój.

niej montowali je i dekorowali. Nawiązując do tytułu artykułu, od małych rzeczy zaczynaj, najpierw małe saneczki a później sanie Św. Mikołaja.

Piękna scenografia została wykorzystana podczas wstępów na deskach MGOK w Sędziszowie oraz na scenie GOK w Wiercanach. Na scenie pojawiła się fabryka Świętego Mikołaja, fabryka bombek i pracownia stolarska. Występ oprawiony w przepiękną

Wzwiązku ze zbliżającymi się Świątami Bożego Narodzenia Zarząd, Uczestnicy i Pracownicy Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną koło w Sędziszowie Młp. i Filia w Wiercanach Życzą Wszystkim Zdrowych, Spokojnych i Rodzinnych Świąt oraz Wszelkiej Pomyślności w nadchodzącym 2019 roku.

WESOŁYCH ŚWIĄT

Anna Kliś-Czarnik

Rozruchy chłopskie we wsiach powiatu ropczyckiego w 1933 r.

Sytuacja polskiej wsi 1918-1939

Odrodzenie się państwa polskiego w 1918 r. po 123 latach zaborów i niewoli, wywołało na ziemiach polskich powszechną radość, jednocześnie budząc silne oczekiwania i nadzieje na zmiany zmierzające do poprawy warunków życia wszystkich warstw społecznych.

Ze szczególnym utęsknieniem oczekiwano zmian ludność galicyjskiej wsi. Palącym problemem był dotkliwy głód ziemi oraz przeludnienie. Oba te czynniki prowadziły do biedy, zacofania gospodarczego i frustracji.

Według danych spisu rolnego z 1921 r. blisko połowa wszystkich użytków rolnych w Polsce należała do gospodarstw o powierzchni ponad 100ha. Były to wielkie posiadłości ziemskie (folwarki) należące

do prywatnych właścicieli: ziemian i Kościoła. Pozostałe użytki rolne stanowiły ogromną liczbę małych gospodarstw rolnych o powierzchni poniżej 2ha. Z reguły dochody z tych gospodarstw nie wystarczały na utrzymanie właściciela wraz z rodziną, toteż chłopcy musieli szukać dodatkowego zarobku. Pracowali głównie jako robotnicy rolni w folwarkach dworskich.

15 lipca 1920 r. Sejm RP uchwalił ustawę o reformie rolnej. Ustawa wprowadzała limit maksymalnej powierzchni ziemi w posiadaniu prywatnego właściciela i ustalała go na poziomie 60-180 ha w zależności od warunków lokalnych. Na kresach wschodnich limit wynosił 400 ha. Nadwyżkę ziemi państwo miało wykupić przymusowo od prywatnych właścicieli za połowę jej wartości rynkowej. Ziemię pozyskaną w ten sposób miano dzielić na mniejsze działki (parcele) i sprzedawać chłopom bezrolnym i małorolnym (chłopi mieli spłacać następnie ziemię państwu w ratach w formie podatku). Inwalidzi wojenni mieli otrzymywać nadziały ziemi bezpłatnie.

Ustawa ta ostatecznie pozostała tylko na papierze. Właściciele ziemscy nie byli zainteresowani w oddawaniu ziemi państwu za połowę jej wartości. Woleli sprzedać ziemię po cenach rynkowych, albo wcale. Lata niepodległości mijały, a stosunki w Galicji niewiele różniły się od tych z czasów zaborczych. Jedyną siłą polityczną, która zmierzała do reformy rolnej polegającej na parcelacji wielkiej własności ziemskiej i przekazywaniu działek ziemi uprawnej w chłopskie ręce były partie ludowe: PSL-„Piast”, PSL-„Wyzwolenie” i Stronnictwo Chłopskie. Liderzy spierali się jednak ze sobą o szczegóły różnorodnych rozwiązań. Tymcza-

sem w dniach 12-15 maja 1926 r. Józef Piłsudski drogą zbrojnego zamachu stanu, wbrew konstytucji obalił legalny polski rząd i przejął władzę w państwie pod hasłem sanacji (uzdrowienia) stosunków politycznych. Premierem obalonego przez Piłsudskiego rządu polskiego był Wincenty Witos. W ten sposób Wincenty Witos i Józef Piłsudski stali się bezwzględnie przeciwnikami politycznymi, PSL-Piast przeszło do bezpardonowej walki z Sanacją.

W 1929 r. partie polityczne zepchnięte przez Sanację do opozycji zawarły porozumienie o wspólnych działaniach przeciwko dyktaturze Piłsudskiego – tzw. Centrolew. Była to realna siła polityczna, która, gdyby głosowała razem, miałaby przewagę w Sejmie nad Sanacją i w sposób demokratyczny, poprzez głosowanie mogłaby odsunąć Piłsudskiego i jego ludzi od władzy. Marszałek zrozumiał zagrożenie. W sierpniu 1930 r. polecił prezydentowi Ignacemu Mościckiemu rozwiązać Parlament i rozpisać nowe wybory. Przywódcy Centrolewu (11 liderów z 6 opozycyjnych partii politycznych) na osobiste polecenie Piłsudskiego zostało aresztowanych i uwięzionych w twierdzy w Brześciu nad Bugiem pod zarzutem „przygotowywania zamachu, którego celem miało być usunięcie przemocą członków rządu sprawującego władzę w Polsce i zastąpieniu ich przez inne osoby”. Prasa sanacyjna szkalowała liderów Centrolewu zarzucając im kłamliwie zwykłe kryminalne przestępstwa. W wyborach parlamentarnych, które odbyły się w 1930 r., w atmosferze brutalnej nagonki w prasie, partie polityczne Centrolewu pozbawione liderów i zastraszone przez policję poniosły całkowitą porażkę.

Sanacja wytoczyła przeciwnikom politycznym pokazowy proces sądowy, tzw. proces brzeski. W dniu 13 stycznia 1931 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uznał 10 liderów Centrolewu za winnych zarzucanego im czynu i skazał ich na więzienie od 3 lat do 1,5 roku, grzywny i koszty sądowe. Witos skazany został na 1,5 roku więzienia, grzywnę w wysokości 80zł i pokrycie kosztów sądowych. Oskarżeni odwołali się od tego niesprawiedliwego wyroku.

Ostateczny wyrok sądu zapadł dopiero w lipcu 1933 r. w samym środku pacyfikowania przez władze chłopskich rozruchów.

Tymczasem wspólny wróg jednoczył skłóconą opozycję. W dniu 15 marca 1931 r. odbył się kongres zjednoczeniowy trzech

Posel Wincenty Witos.

partii chłopskich: PSL-Piast, PSL-Wyzwolenie i Stronnictwa Chłopskiego, które połączyły się tworząc jedną chłopską partię polityczną: Stronnictwo Ludowe. Wincenty Witos uważał, że władze sanacyjne celowo prowadzą bezwzględną politykę fiskalną wobec galicyjskiej wsi, ponieważ była w sposób naturalny zapleczeniem opozycji. Pisał: „Zwycięzcy majowi są wciąż konsekwentni. Rzucone hasło: „Wziąć chłomów za mordę” zastosowali w całej pełni. Podwyższyli podatki państwowe, poszły gwałtownie w górę podatki samorządowe, drogowe, szkolne, assekuracyjne. Liczne nowe obciążenia tak szybko wzrastały, że się chłopci ani nie spostrzegali, że już nie mogą płacić. I nie mogli naprawdę. Wszystkie produkty rolne spadły do jednej trzeciej ceny lat ubiegłych, gdy ceny towarów przemysłowych utrzymały się w dawnej wysokości, jeśli jeszcze nie poszły w górę”. [...] Dwory, wykorzystując położenie, dawne mizerne płace obniżają”.

Przyczyny rozruchów 1933 r.

Główną i podstawową przyczyną niepokojów we wsiach powiatu ropczyckiego, rzeszowskiego i łańcuckiego w 1933 r. była bardzo zła sytuacja gospodarcza. Zatrzymanie parcelacji wielkiej własności ziemskiej utrzymywało przestarzałe stosunki feudalne, pozwalało dworom i Kościołowi na dalsze wykorzystywanie chłopów w charakterze taniej siły roboczej. Polski chłop w Galicji nadal miał być niewykształcony i biedny, miał płacić podatki, szanować pana, księdza i urzędnika państwowego, na wezwanie służyć w armii. Na wsi rosła frustracja społeczna. Wincenty Witos pisał: „Czytają o niestychanych poborach dyrektorów kopalni, banków, przedsiębiorstw. Wiedzą i dobrze pamiętają o szerokich zabawach dygnitarzy, drogich autach, zagranicznych podróżach i kradzieżach. Umieją wyliczyć na pamięć dwory i lasy, które liczni senatorzy dostali od państwa często za zasługi przez nikogo nieznane. Widzą, jak coraz to bardziej panoszą się Żydzi, a różne szumowiny podnoszą głowy, gdy ich się spycha na ostatnie miejsce”.

Oczywiście liderzy ruchu ludowego na tym terenie, posłowie PSL-Piast: Franciszek Stachnik z Pietrzejowej, Jan Piróg z Bobrowej (powiat ropczycki), Jan Sobek z Handzlówki (pow. łańcucki), Jan Brodacki, Andrzej Pluta ze Szklar (powiat rzeszowski), Józef Jachowicz ze Strażowa czy Jan Madejczyk z Wróblowej (powiat jasielski), będąc w opozycji i czując się prześladowani przez władze sanacyjne, podczas spotkań i wieców z masowym udziałem chłopów, wskazywali na winnych złą sytuację na polskiej wsi.

Dodatkowym czynnikiem, który miał wpływ na rozruchy chłopskie w Małopolsce wschodniej był trwający w Europie

i na świecie od 1929 r. wielki kryzys, który dotknął praktycznie wszystkie ówczesne kraje kapitalistyczne. Polska galicyjska wieś, przeludniona i pozbawiona ziemi, zmuszona do pracy najemnej, bardzo nisko płatnej, uzależniona od dworów żyła w upokarzającej nędzy. Wincenty Witos pisał o wsi galicyjskiej w 1933 r.: „...nędza na wsi przechodzi wszelkie granice. Przednówek rozpoczął się jeszcze w miesiącach zimowych. Ludzie, oszczędzając soli, gotują kartofle kilkakrotnie w tej samej, posolonej wodzie. Na zgromadzeniach, jarmarkach, odpustach widać przeważnie ludzi zbiedzonych, obdartych, noszących na sobie stare, podarte łachmany. [...] Każdy myśli z przerażeniem, co będzie, gdy te łachmany spadną z grzbietu”.

Szczególną niechęcią chłopci obdarzali poborców podatkowych. W powszechnym odczuciu podatki i opłaty pobierane przez państwo i najróżniejsze instytucje były zbyt wysokie. Chłop nie rozumiał celu i sensu płacenia podatków widząc w tej czynności kolejne narzędzie gnębienia biednych chłopów przez bogatych panów. Zdarzało się, że poborcy podatkowi wykorzystując ciemnotę chłopów dopuszczali się oszustw samowolnie naliczając różne procenty i kary za zwłokę. „Egzekutorzy chodzą po wsi codziennie starając się przy pomocy mianowanych komisarzy i policji ściągać zaległe podatki i wysokie, zwykle bezmyślnie nakładane kary. Bardzo często zabierają poduszkę spod głowy lub ostatnią krowę. Nierzadko też rozgoryczeni chłopci przepędzają egzekutorów ze wsi, wraz z towarzyszącymi im asystami. Następują sądy i kary, wzmagające jeszcze panujące rozgoryczenie”.

Istniał jeszcze jeden czynnik mający wpływ na wydarzenia we wsiach powiatów ropczyckiego, rzeszowskiego i łańcuckiego w 1933 r. Uaktywnili się wówczas działacze Komunistycznej Partii Polski (KPP) rozprowadzając ulotki, nawołujące do radykalizacji zachowań antypaństwowych, stawiając postulaty polityczne i ustrojowe oraz podburzając tłumy podczas zebrani i wieców. KPP była w Polsce organizacją nielegalną, sterowaną z Moskwy, której celem było zniszczenie państwa polskiego i wzniesienie rewolucji społecznej wzorem Rosji bolszewickiej. Działacze KPP postanowili wykorzystać niezadowolenie mieszkańców wsi i pchnąć masy wiejskie, bez względu na koszty, do antyrządowej rebelii. Fakt ten wykorzystwała propaganda sanacyjna do uzasadniania i wyjaśniania podjętych przez władze środków przymusu rzekomym zagrożeniem komunistycznym.

Kozodrza - 2 czerwca 1933 r.

Rozruchy chłopskie rozpoczęły się od wydarzeń w Kozodrzy w dniu 2 czerwca

1933 r. „Do wsi przyszedł egzekutor w celu ściągnięcia zaległych podatków. U jednego z chłopów zabrał pół korca żyta, tj. wszystko, co miał na życie, u drugiego znów przeprowadził rewizję i zabrał znalezione 5 zł aconto zaległości podatkowych wynoszących 1 zł 60 gr, do czego doliczył jeszcze koszty egzekucyjne, odszetki za zwłokę i inne. Fakt ten wywołał ogromne wzburzenie. Na egzekutora posilającego się w wiejskim sklepiku, napadli chłopci, pobili ciężko, a zrabowane pieniądze odebrali. Wypędzony ze wsi egzekutor wezwał policję. [...] Nazajutrz przybyła do Kozodrzy policja, która aresztowała podejranych chłopów o podleganie przeciwko egzekutorowi”. Aresztowanych chłopów uwolniła grupa pod kierownictwem działacza KPP ze Skrzyszowa Piotra Chłędowskiego. Wincenty Witos w swoich wspomnieniach pisał o wypadkach w Kozodrzy: „Władze dowiedziawszy się o tym ściągnęły policję więcej, a ilość chłopów wzrosła równocześnie do kilku tysięcy. Powstała obawa wybuchu, bo chłopci byli bardzo podnieceni. Kiedy w dniu 31 maja przybył na miejsce starosta p. Celewicz, chłopci mu powiedzieli, że nie są w stanie płacić podatków, gdyż umierają z głodu. To samo powiedzieli komisji wojewódzkiej, która w dwa dni później przybyła do Kozodrzy. Komisja ta pod naciskiem tłumu poczyniła obietnice, których potem nie dotrzymano. Z opresji zaś, w jakiej się znalazła, wybawił ją poseł Stachnik, narażając się tym mocno rozgoryczonym chłopom. Miłoś i zaufanie, jakim go darzyli, przemieniła się w nienawiść”. Piotr Chłędowski został aresztowany.

Grabiny - 7 czerwca 1933 r.

W dniu 7 czerwca 1933 r. wieści z Kozodrzy wzburzyły mieszkańców Grabin. Chłopi spontanicznie zaczęli gromadzić się na wiec. „W dniu 7 czerwca miało się odbyć takie zgromadzenie w gminie Grabiny. Na podwórzu wójta zebrali się kilkuset chłopów. Na wiadomość o tym przybył oddział policji. Kiedy na wezwanie komendanta ludzie się nie rozeszli, policja dała kilkadziesiąt strzałów w tłum, uciekając pod jego naporem. Na placu został zabity jeden z uczestników i kilkunastu rannych”.

Zginął chłop Wojciech Szmul z Głowaczowej, ciężko ranny został Józef Gordoń ze Straszęcina. Na pogrzebie zabitego zebrali się w Grabinach kilka tysięcy ludzi. W czasie przemówienia posła SL Jana Brodackiego, wzywającego do zachowania spokoju i cierpliwości, odbywały się szemranie i protesty”.

Tymczasem w rękach tłumu pojawiła się ulotka: pt.: „Odezwa Komitetu KPP do ludności wsi i miast”. Autor anonimowy pisał: „Towarzysze chłopci! Ten bohaterski przykład walki chłopskiej tych wsi, musi być dla nas przykładem i wzorem, jakimi metodami należy walczyć przeciw podatkom i komor-

nikom. Nie płaciec ani grosza podatku... Uchwalajcie w gromadach rezolucje chłopskie, że nie będziecie płacić podatków. Żądajcie bezpłatnie zboża i kartofli na przednówku. Twórzcie masowo samoobronę dla organizowania oporu. Idźcie masowo do lasów i na tąki obszarników i konfiskujcie drzewo oraz siano. Rozszerzajcie walki chłopów powiatu ropczyckiego na wasze powiaty”.

Stronnictwo Ludowe zdawało sobie sprawę, że władze sanacyjne zrzucą na nie całą odpowiedzialność za ofiary starć z policją. Od początku liderzy ruchu ludowego na czele z Wincentym Witosem dążyli do uspokajania sytuacji.

Wiec w Rakszawie – 18 czerwca 1933 r.

W dniu 18 czerwca 1933 r. odbył się przygotowywany znacznie wcześniej wiec z okazji 25-lecia pracy parlamentarnej Wincentego Witosa. Przebieg wiecu najlepiej oddają wspomnienia głównego bohatera. „W dniu 18 czerwca wyjechałem do Rakszawy, wsi powiatu łańcuckiego, na uroczyste zebranie dotyczące mojej działalności parlamentarnej. Udział ludności olbrzymi, oceniany na 40 tysięcy, zapisać nie do opisania. Na błoniach gminnych odbyła się msza polowa przez biskupa przemyskiego po długich staraniach pozwolona. Kazanie okolicznościowe wygłosił proboszcz miejscowy ks. Władysław Bachota. Obracało się ono koło stosunków w Polsce, a było wypowiedziane z wielką siłą, a nieco i zapalczywością. Kaznodzieja wziął sobie za przedmiot walkę Chrystusa z szatanem, a mówił w ten sposób, że każdy mógł się domyśleć, kto jest tym szatanem, choć ani jeden raz nazwiska jego nie wymienił”. [...] Po rzeczowych i względnie spokojnych przemówieniach [...] zabrakł głosu byłby poseł Andrzej Pluta. Scharakteryzował on położenie, zaznaczając, że wszyscy przywódcy chłopów zdradzili,

nie wytyczając i Piłsudskiego, a tylko Witos, mimo niesłychanych przykrości, jakie, musi znosić, z nimi pozostał, znosząc dole i niedole. Chłopi muszą być gotowi do walki i porwać się do niej, jeśli się chcą uwolnić od gniotącego ich jarzma. Mamy siłę i mamy wodza – wołał do chłopów coraz bardziej podniecony – zapytuję was, czy jesteście gotowi! A gdy tłum odpowiedział: tak! – wezwał go do złożenia przysięgi wierności. Kiedy to się stało, zwrócił się do mnie ze słowami: „A teraz, wodzu, rozkazuje!”. Tłum porwało szaleństwo”. Widziałem, że p. Pluta albo się dał unieść zapałowi, albo popełnił wielki błąd, toteż – przemawiając krótko i dziękując za zaufanie – zaznaczyłem z naciskiem, że walka o lepszą przyszłość nie tylko jest naszym prawem, ale i obowiązkiem. Walcząc zaś musimy się kierować ustawami, pozostawiając gwałty tym, co z nich powstało i nimi żyją. W drodze powrotnej spotkałem się w Tarnowie z postaciami Stachnikiem i Pirogiem. Opowiadali zaniepokojeni, że w Dębicy i Ropczycach zgromadzono około 2 tysięcy policjantów wykwapowanych jak na wojnę, zaopatrzonych w karabiny maszynowe, granaty ręczne, bomby łzawiące, maski gazowe itp. Mają oni polecenie aresztowania wybitniejszych działaczy Stronnictwa Ludowego. Obawiać się należy, kto wie jakich rzeczy, gdyż pomiędzy chłopami panuje ogromne wzburzenie i jest zamiar niedopuszczenia do aresztowań, Polecilem im działać jak najbardziej uspokajająco na ludność; Stachnik obiecał, Pirog kiwał głową”.

Łukawiec (Wólka Podleśna) – 19 czerwca 1933 r.

Na drugi dzień, w dniu 19 czerwca 1933 r. w Wólce Podleśnej koło Łukawca (powiat rzeszowski) „...zostało zastrzelonych przez policję pięciu ludzi. Został tam także zabity jeden z policjantów, Rejman, komendant po-

sterunku policji z Jasionki. Tłum zajął się drobna kradzież drzewa z lasów hr. Stadnickiego, którą jego służba wyolbrzymiła do niewywołanych rozmiarów. Przyczynił się także do wywołania zajścia nietakt przodownika policji, który bawił się w moralizatora i to tak długo, aż został otoczony przez gromadzący się tłum i musiał sobie wraz z oddziałem torować drogę. Tłum podżegał strzelca miejscowy, niejaki Kokoszka, [...]”. Na drugi dzień przybyła ekspedycja policyjna, która dokonała aresztowań i pobiła kolbami bardzo wielu ludzi, nie mających nic wspólnego z rozruchami, a między nimi dwie ciężarne kobiety”.

Stanowisko Stronnictwa Ludowego wobec rozruchów

W dniu 19 czerwca 1933 r. odbyło się w Krakowie posiedzenie Zarządu Okręgowego SL. Postanowiono wezwać ludność do bezwzględnej spokoju. Delegacja Stronnictwa udała się do wojewody krakowskiego p. Kwaśniewskiego. Spotkanie to nie było przyjemne dla ludowców. Wojewoda obarczył wprost winą za rozruchy na wsi działaczy Stronnictwa Ludowego, które według niego podburza celowo wieś przeciwko rządowi licząc na jego upadek i przejęcie władzy w państwie. W dniu 26 czerwca 1933 r. Zarząd Okręgowy SL w Krakowie sformułował komunikat na piśmie wzywający ludność do zachowania spokoju. Postawili: Jan Brodacki i Henryk Krzciuk mieli udać się do wsi ogarniętych rozruchami i uspokajać chłopów. Okazało się, że rząd ma już plan polityczny polegający na obarczeniu winą działaczy ruchu ludowego za rozruchy i ich skutki. Komunikat został przez władze zatrzymany, posłom zakazano wjazdu na teren rozruchów. Pojawiły się pogłoski o planach rozwiązania SL oraz rozpoczęła się nagonka w prasie przeciwko Witosowi moralnemu sprawie rozruchów.

Nockowa – 20 czerwca 1933 r.

Do Nockowej wyruszył z Ropczyc silny oddział policji, którego zadaniem było aresztowanie grupy chłopów z tej wsi, którzy brali rzekomo udział w wiecu w Kozodrzy. Wydaje się, że policja działała na oślep, aresztując przypadkowych ludzi, w celu zastraszenia całej wsi. „Późnym, wieczorem 20 czerwca 1933 r. oddział policji składający się z 66 osób, na którego czele stał aspirant Bargiel przybył do Nockowej, gdzie aresztowano: Wojciecha i Jana Kocińskich, Walentego Szeligę, Stanisława Tosia, Alojzego Nawoja, Jana Salomona, Józefa Jaworskiego, Jana Duszę i wielu innych. [...] Kiedy o godzinie piątej nad ranem dwa samochody z aresztowanymi

Wiec w Wierchosławicach.

ruszyły w kierunku Ropczyc, zagroziła im drogę barykada, znajdująca się nieopodal miejscowego kościoła. Dwa tysiące chłopów zaatakowało policję. Wywiązała się krótka, ale zacięta walka. Chłopi byli uzbrojeni w koły, widły i kamienie, a policja w broń palną. Dziewięciu chłopów zostało zabitych, tyle samo odniosło ciężkie rany. Również w sąsiedniej wsi Iwierzyce policja natrafiła na kolejną barykadę i tu chłopów bronili się zawzięcie.

W. Witos opisał wypadki w Nockowej w sposób następujący: „Dnia 20 czerwca całkiem niespodziewanie udał się do wsi Nockowej oddział policji, liczący 70 ludzi celem aresztowania uczestników pochodu do Kozodrzy. W czasie aresztowania zbito w sposób niehumanitarny wielu całkiem niewinnych ludzi. Nazwiska pobitych zebrał adwokat dr Pałasiewicz. Aresztowanych zatrzymano do drugiego dnia i wieziono ich koło kościoła, w czasie gdy ludność parafii zgromadziła się już na nabożeństwo z powodu oktawy Bożego Ciała. Na tę wiadomość ludzie wyszli z Kościoła i chcieli aresztowanych uwolnić. Dowódca eskorty policyjnej kazał dać salwę ostrzegawczą, a po jej oddaniu zaczęła policja strzelać do tłumu zupełnie bezładnie. Od strażów policji padło trupem 9 osób. Rannych zostało kilkanaście, jednak listy nie można ustalić, ponieważ ludzie uciekli ze wsi i ukrywają się po polach i lasach. Policja zachowała się w sposób niestychanie okrutny. Jeden z ciężko rannych, niejaki Pazdo, będąc jeszcze przytomny zeznał, że kiedy po salwie ukrywał się w rowie, policjant strzelił do niego z kilometrowej odległości. Stwierdzone zostało, że strzelający policjanci brali specjalnie na cel niewygodnych dla siebie ludzi. Miało to charakter ohydnych polowań. Na trzeci dzień odbył się pogrzeb ofiar. Na pogrzebie zgromadziły się ogromne tłumy. Na cmentarzu rozgrywały się rozdzierające serca sceny.”

Grodzisko Dolne – 22-23.06.1933 r.

Wydarzenia w Grodzisku Dolnym zostały opisane w Kronice Parafii Budy Łańcuckie:

„Bezpośrednią przyczyną – bardzo prozaiczną – było strzelanie z moździerzy w Oktawie Bożego Ciała w czasie procesji, jak to było od dawna w zwyczaju. Starostwo zakazywało. Chłopi strzelali. Na odgłos strzelaniny przybyła miejscowa policja. Chłopi rzucili się na posterunkowego i zabili go pałkami. Wezwano chłopów uczestniczących w procesji kościelnej do pomocy. Wielka ich liczba opuściła procesję i zjawiała się na miejscu walki. Drugi posterunkowy został bardzo pobity i wnet zmarł. Chłopi ruszyli na posterunek, aby go zająć. Z posterunku już zdążono wezwać pomoc policji z innych miast. Chłopi też rozeszli do wszystkich pobliskich wiosek wiadomości i wezwanie o pomoc. Do Grodziska przybyli chłopi z Giedlarowej, Gwizdowa, Zmysłówki, Opalenisk, Żołyń, Bud, Korniałkowa.

Rząd W. Witos po zaprzysiężeniu w dniu 11.05.1926 r.

To samo wydarzenie opisał W. Witos: „W dniu 22 czerwca 1933 r. odbywało się w Grodzisku, powiat Łańcut zwyczajne strzelanie z moździerzy podczas oktawy Bożego Ciała. Policja tego zabroniła, ponieważ strzelający nie mieli formalnego pozwolenia ze starostwa, czego nigdy nie żądano. Uczestnicy nabożeństwa nie pozwolili policji na zabranie prochu i moździerzy. W czasie szamotaniasz policji z tłumem padł strzał. Rozgoryczona ludność będąc przekonana, że strzał pochodzi od policjantów rzuciła się na nich zabijając jednego na miejscu. Drugi pobity, wkrótce umarł. Zabici policjanci nazywali się: Sroka i Ścisłowski. Następnie tłum udał się na posterunek policji, którego komendant nic o wypadkach nie wiedział, gdyż żadnego z policjantów do służby nie wysłał. Ponieważ tłum na posterunek napierał, komendant polecił dać kilka strzałów w powietrze, po których tłum spokojnie się rozszedł. Na pomoc policji przybyło wojsko – kawaleria z Łańcuta. Wojsko zrobiło wrażenie na ludziach. Zaczęło się uspokajać. Zwiększone siły policji zaczęły wyszukiwać prowodyrów. Pacyfikacja była straszna. Policja wstępowała do domów, biła okropnie bez względu na wiek i płeć, następnie aresztowała.”

Wincenty Witos zanotował: „W następstwie tego zajścia przybyła do Grodziska ekspedycja karna. Z karabinami maszynowymi w sile 150 policjantów. Po drugiej stronie zebrało się kilka tysięcy chłopów. Przyszło do starcia, w czasie którego padło czterech mężczyzn i trzy kobiety. Ilość rannych nie została stwierdzona, gdyż ludzie rozbiegli się po lasach i polach. Do Grodziska sprowadzono także 17 pp z Rzeszowa. Ponieważ miały to być specjalnie dobrane oddziały, katowały ludzi w barbarzyński sposób. Pobitych i pokrwawionych mieszkańców Grodziska pędziła policja gromadą do stawu, aby się mogli obmyć z krwi. Komendant pułku Jędrzychowski chłopą Wawrzeszka,

spotkanego na drodze, pobił sam ciężko, a następnie kazał przywiązać łańcuchem do wozu i tak ciągnąć przez kilka kilometrów”.

Rakszawa

„Z powodu treści kazania wygłoszonego w Rakszawie ks. Władysława Bachotę postanowiono uwięzić. Wobec wrogiej postawy ludności Rakszawy, wysłano tam kompanię piechoty i 150 policjantów. Oddziały te otoczyły wieś i plebanie i dopiero zdolały przeprowadzić aresztowanie księdza. Pod silną eskortą przewieziono ks. Władysława Bachotę do więzienia w Rzeszowie, a stamtąd do więzienia krakowskiego. Wywołało to u ludności ogromne wzburzenie. Wyższe władze kościelne zachowały podobno zupełne milczenie i obojętność”.

Pismo komendanta Policji w Dębicy Michała Szewczyka do Prokuratora Sądu Okręgowego w Tarnowie z dn. 28.06.1933 r.

„W czasie prowadzenia dochodzenia na tamtejszym terenie ze sprawcami rozrzućania odezw komunistycznych i agitatorami kręcącymi się wśród ludności wiejskiej, rozsiewającymi fałszywe wieści i podburzając do ekscesów, organa tutejszego posterunku przetrzymały dnia 25.06.1933 r. czterech niżej wymienionych komunistów: Michała Kapustę, Michała Stacha, Władysława Rusina, Leona Steca, Michała Parysa i Wojciecha Kaczora, u których w czasie rewizji znaleziono odezwy komunistyczne, nawołujące ludność wiejską powiatu ropczyckiego do nie płacenia podatków, żądania bezpłatnie

Polska Policja Państwowa.

zboża i ziemniaków, uchwalenia rezolucji przeciw przygotowywaniu nowej wojny imperialistycznej, przeciwko terrorowi w więzieniach, nawołujące do tworzenia samoobrony dla zorganizowania oporu i napadu na komorników i policję, do masowego wycinania drzew w lasach i zbierania siana z pól obszarniczych, rozszerzania walki chłopów w powiecie ropczyckim na inne powiaty”.

Reakcja władz sanacyjnych

Rozpoczęły się masowe aresztowania chłopów we wsiach powiatów: ropczyckiego, rzeszowskiego i łańcuckiego, ze szczególnym uwzględnieniem działaczy Stronnictwa Ludowego. Metody zastosowane wówczas przez polską policję podczas aresztowań budzą dziś najgorsze skojarzenia i przypominają raczej działania hitlerowskich sił policyjnych stosowane podczas okupacji. **Jakub Drozd** z Zagorzyc, wsi powiatu ropczyckiego, złożył następujące zeznanie: Dnia 8 lipca o godzinie pierwszej w nocy wkroczyła policja do mnie w liczbie siedemnastu ludzi, pytając się o nazwisko. Gdy je wymieniałem, kazali mi zrzucić bluzę, po czym trzech policjantów rzuciło się na mnie, okładając pałkami. Gdy uderzony w głowę upadłem na ziemię, bito mnie dalej po plecach, rękach i nogach krzycząc przy tym: „Ty chamie, tobie się zachciało komunizmu!” Po skatowaniu kazali mi się ubrać i iść z nimi. Ponieważ nie mogłem iść, popychano mnie, przezywano i przeklinano. Gdy się przestali znęcać nade mną, rzucili się na ojca, bijąc go aż do utraty przytomności. Kiedy znowu odzyskał przytomność, skarżył się, że jest chory na serce, prosząc by go przestali katować. Mimo to dalej okładali go pałkami.

Błażeja Ochaba pytała się policja, czy był w Kozodrzy i Nockowej, a gdy on, 70-letni starzec, przysięgał, że nigdzie nie był, zapytał się go policjant, czy chodzi do kościoła i ile razy w tym roku był do spowiedzi. A kiedy ten odpo-

wiedział, że cztery, dano mu cztery pałki za spowiedź, a dwie za kościół. Następnie kazano mu uklęknąć i mówić pacierz na głos. Ukląkł na ziemi i począł odmawiać. Podczas odmawiania tego pacierza otrzymał uderzenie pałką przez ucho i głowę tak, że padł nieprzytomny. Od tych uderzeń stracił zupełnie słuch.

Franciszek Trojan ze wsi Krzywa zeznał: Dnia 27 czerwca o północy przybyła do mnie policja w liczbie 20 osób. Komisarz policji uderzył mnie dwa razy pałką w głowę. Inni rzucili się na mnie z pałkami, a bijąc mnie przezywali: „Ty skurwysynie!”. Następnie mnie skuto, wyprowadzono z domu, kazano mi klęknąć, oświadczając mi, że będzie sąd doraźny. Kiedy ukląknę, przyłożono mi rewolwer do czoła krzycząc: „Zachciało ci się Witosa, ty skurwysynie!”. Pałek otrzymałem około 70. Bito mnie po plecach, rękach i głowie. Upadłem na ziemię. Potem ten, co prowadził śledztwo, naigrawał się ze mnie, kopnął mnie z tyłu, uderzył silnie w bok, a w końcu obsypał mnie niesłychanymi obelgami”.

Stanisława Trojana, legionistę i ochotnika wojsk polskich, obudzono w nocy, zbito a następnie wsadzono do auta i odwieziono do więzienia w Ropczycach, gdzie bez posiłku przesiedział dwa i pół dnia, następnie go zwolniono. Szymonowi Magdonowi z Gnojnicy w dniu 27 czerwca o godzinie pierwszej w nocy kazała policja wyjść do sieni domu, gdzie bez pytania zbito go pałkami po głowie. Następnie pobiła policja do krwi jego żonę. Pościel i ubrania, jakie posiadał, wyrzuciła policja z szaf i podeptała nogami.

Stefanie Gąsiorkową, trzymającą małe dziecko przy piersi, także o pierwszej godzinie w nocy wywleczono z łóżka nie ubraną i bito pałkami po głowie. Kiedy już nie mogła znosić dalej katowni, wyrwała się i uciekła w pole”.

Feliksowi Walczakowi w tejże wsi zbito łokcie, plecy, krzyż, pośladki do krwi, a z żony leżącej w łóżku policjant zdarł białiznę”. **Tomaszowi Otowieckiemu** z Grodziska, starcowi 70-letniemu cierpiącemu na reumatyzm, policja kazała siedzieć na schodach wychodka, a syna jego umyślowo chorego zabrała i znęca-

jąc się nad nim kazała mu maszerować, w czasie zaś tego marszu strzelała mu nad głowę, a w końcu tak go pobiła, że musiano go karmić, gdyż ręce miał potamane i pogruchotane. **Jana Krajewskiego** z tegoż Grodziska policja pobiła aż do utraty przytomności, a kiedy zemdlony upadł na ziemię, bito go po stopach, a w końcu jeden z policjantów nad nim się znęcających przebił go bagnetem”.

Sądy

Minister Sprawiedliwości powierzył śledztwo w sprawie zaburzeń we wsiach powiatów: ropczyckiego, rzeszowskiego i łańcuckiego prokuratorowi Sądu Okręgowego w Tarnowie dr. Spolnikowi. Do sądenia tych gromad chłopskich wyznaczono aż pięć zespołów sędziowskich. Jeden w Krakowie, w Tarnowie i Rzeszowie po dwa. Terminy rozpraw oznaczono wszędzie na dzień 9 października 1933 r. W Tarnowie na ławach oskarżonych posadzono 141 chłopów, pochodzących przeważnie z powiatu ropczyckiego, w Rzeszowie 105 osób, wszyscy z powiatu rzeszowskiego i łańcuckiego. Do Tarnowa i Rzeszowa przydzielono sędziów z Krakowa i Wadowic, znanych działaczy sanacyjnych.

W sprawie zaburzeń w Grodzisku Dolnym głównym świadkiem oskarżenia był komisarz policji Nowakowski, wyrok miał wydać sędzia Janicki – czynny komendant Strzelca. W tych warunkach trudno było liczyć na sprawiedliwy, bezstronny wyrok. Sąd skazał chłopów: Antoniego Urbana i Ludwika Majkuta na 4 lata, Wojciecha Bechtę na 3 lata, Jana Kulę na 2,5 roku, Jana Roga na 2 lata pozbawienia wolności, utratę praw publicznych, grzywny i koszty sądowe. W sprawie zająć w Wólce Podlesnej 25 oskarżonych skazano na kary więzienia od 6 miesięcy do 3 lat, zapłatę kosztów sądowych i utratę praw obywatelskich.

W sprawie zająć w Nockowej sąd wydał wyrok skazujący 20 oskarżonych na karę od 5 miesięcy więzienia do 2 lat, resztę oskarżonych, trzymanych przez kilka miesięcy w więzieniu, od kary uwolnił.

W trakcie procesów sądowych świadkowie i oskarżeni opisywali przebieg wydarzeń, w których brali udział. W sprawie dotyczącej Kozodrzy 16 chłopów z tej wsi posadzono na ławie oskarżonych w Tarnowie. Akt oskarżenia zarzucał im, że „nawoływali do marszu, grozili represjami niechętnym, uzbrojeni w łagi nie dopuścili do wykonania czynności urzędowych”. Oskarżony Matuszkiewicz zeznał, iż słyszał od posła Stachnika, że do Kozodrzy mają przybyć władze, dlatego tam poszedł. Szeliga miał zaległe podatki i przy tym władzom chciał przedstawić istotny stan wsi, bo policja nigdy nie powie, jak jest naprawdę. Świadek oskarżenia Or-

kisz wie, że chłopci poszli domagać się ulgi i pomocy. Protokół w śledztwie podpisał, jak mu podstawiono, bo sędzia nie chciał uznać jego uwag. Konfrontacja świadków Anny Orkiszowej i Stanisława Orkiszę wykazała, że oni zeznali zgodnie z prawdą i tylko ich zeznania przekręcono. Prokurator Stoegermajer twierdził, że zajścia miały tylko podkład polityczny, a wynikiły nie z nędzy, lecz wrogiego stosunku do obecnych rządów. Obrońca, dr Chmiel z Tarnowa, podkreślił, że chłopom dzieje się krzywda, gnębi ich gwałt i terror, nic dziwnego, że rodzi się gniew. Ludzie jedzą bez soli, chodzą prawie nago, nędza przechodzi wszelkie granice, a w duszy chłopca rozgrywa się tragedia. Głód, nędza i ucisk są agitatorami tego ruchu. Po replice obrońców sąd wydał wyrok, na podstawie którego skazano 15 chłopów na więzienie od 7 do 10 miesięcy. Odmówiono wszystkim warunkowego zawieszenia kary, gdyż według sądu nie okazali żadnej skruchy.

W związku z zajściami w Kozodrzy i Nockowej odbyła się kilka dni później rozprawa w Tarnowie przeciw grupie chłopów z Góry Motycznej powiatu ropczyckiego. Skazano ich na więzienie od półtora do 7 miesięcy. Sąd w Tarnowie w związku z zajściami w Kozodrzy 25 chłopów z kilku wsi powiatu ropczyckiego skazał na więzienie od 10 miesięcy do 2,5 lat.

Tenże sąd skazał rzekomego głównego sprawcę zajścia Piotra Chłędowskiego z Brzeźnicy na rok więzienia. Chłędowski bronił się na rozprawie sam. O zmuszenie egzekutora do zwrotu pobranych w Kozodrzy pieniędzy podatkowych i uniemożliwienie policji użycia broni z 34 oskarżonych skazał sąd w Tarnowie 21 z nich na karę więzienia po dwa miesiące.

W sprawie dotyczącej Nockowej: „Komendant policji w Ropczycach, aspirant Bargiel: ... otrzymał polecenie aresztowania 10 chłopów z Nockowej. Celem wykonania tego polecenia przybył w nocy z dnia 19 na 20 czerwca z oddziałem 60 policjantów do Nockowej i przystąpił do aresztowania. Policja wyciągała chłopów z domów i umieszczała ich w autobusach policyjnych. Do godziny 4 rano był we wsi spokój. Potem zaczęły się pojawiać na polu grupy mężczyzn i dały się słyszeć sygnały i nawoływania. Ludzi zbierali: Jan Kiciński, Stanisław Toś, Ignacy i Jan Michałowscy. Na skrzyżowaniu dróg w miejscu, którego miał przechodzić oddział policji z aresztowanymi, ustawiono barykadę z belek. Gdy policja doszła do barykady posypały się na nią kamienie i cegły. Niebawem chłopci zaczęli ją atakować kijami. Wywiązała się walka wręcz. Policja dała 150 strzałów, chłopci mimo to atakowali dalej. Zaczęli się wycofywać, gdy padli ranni i zabici”.

Na ławie oskarżonych posadzono 42 chłopów. Żaden do winy się nie przyznaje, za przy-

czynę zajęć podają egzekucję podatkową, ucisk i nędzę. Oskarżony Wojciech Worek zeznaje, że policja strzelała z nienacka i bez powodu. Wojciech Rzepka wracając z pola zastał w domu rannego brata. Pojechał z nim do szpitala w Rzeszowie. W drodze musiał go zostawić i uciec, widząc jak policja bije. Kazimierz Pieprzak został postrzelony w rękę z tyłu. Wawrzyniec Ciosek ma uciętą prawą nogę od kuli policyjnej. Doprowadzony został przymusowo. Postrzelono go z daleka od miejsca zajścia. Udziatu w zajściach nie brał.

Komendant policji Bargiel [...] dodaje, że pierwszą drużynę policjantów napadli ludzie z kijami, po czym rozległy się okrzyki: „Odtóż broń, nie strzelaj!”. Padło 4 lub 5 strzałów zza domów, policja zagrożona zaczęła strzelać. Tłum się tym nie bardzo przestraszył, a nawet się do policji przybliżył. Padły trupy i byli ranni. Zostało też rannych wielu policjantów. Każdy policjant miał 140 naboju i wolną rękę w strzelaniu. Na pytanie obrońcy Merta (Żyda), o co ludności chodziło, odpowiada, że ruch miał charakter antyrządowy, a cechowała go nienawiść do dzisiejszego reżimu. Świadkowie odwołani opowiadali o szeroko bezmyślnych okrucieństwach, dokonywanych na niewinnej ludności przez dziwnie rozbawioną policję. Adwokat Mertz broniąc obwinionych chłopów mówił: [...] panujące stosunki na wsi muszą powodować podobne wybuchy. Oskarżeni temu niewinni. Oni są bezimienną czarną masą, na której musi się oprzeć państwo, jeżeli chce istnieć. Adwokat Szumański z Warszawy mówił: „Ferment na wsi jest teraz w całym świecie, po chłopstwie wieje nowy wiatr. Aby powiew tego wiatru uciszyć, trzeba iść z różdżką oliwną, a nie z karabinem i pałką gumową. Przestępstwa nie widzi żadnego. Chłop jest podstawą państwa, nie trzeba go krzywdzić, bo się może stać groźny. Solidarność tych ludzi zadziwiająca, postawa i postępowanie budujące”.

Były poseł Andrzej Pluta za przemocę wien na wiecu w Rakszawie został skazany na 18 miesięcy więzienia. Ksiądz Władysław Bachota został skazany za kazanie w Rakszawie na 7 miesięcy więzienia i 1000zł grzywny (decyzją władz kościelnych został pozbawiony stanowiska proboszcza Rakszawy zanim jeszcze zapadł ten wyrok).

Widać było, że rząd przyjął twardy kurs konfrontacji z przeciwnikami politycznymi, nie bacząc na zasady demokratyczne i prawo. Rozruchy chłopskie uznano za celowe i przemysłane działanie polityczne wymierzone w rząd sterowane przez opozycję – głównie przez Stronnictwo Ludowe. Winą za śmierć i rany poniesione przez chłopów obarczono niekwestionowanego przywódcę chłopów – Wincentego Witosa. Dodatkowo Sąd Apelacyjny w dniu 20 lipca 1933 r. uznał ostatecznie i prawomocnie Wincentego Witosa winnym członkostwa w spisku mającego odsunąć od władzy Sanację i skazał go na 1,5 roku więzienia.

W nocy 28/29 września 1933 r. Wincenty Witos wyjechał z Krakowa do Zakopanego, by przez Dolinę Chochołowską przedostać się na słowacką stronę Tatr. Ostatecznie zamieszkał we wsi Końska na Zaolziu w granicach Czechosłowacji.

W okresie PRL rozruchy chłopskie przedstawiano jako bohaterską walkę chłopów z burżuazyjnym państwem sanacyjnym o sprawiedliwy system społeczny, który udało się dopiero zbudować po II wojnie światowej. Działaczy KPP uznawano za bohaterów i prekursorów słusznych zmian. Sanację nazywano kapitalistyczną kliką, która rządziła państwem w interesie obszarników wykorzystując bezwzględnie warstwy ludu pracującego: robotników i chłopów.

Faktem jest, że reforma rolna, o której dyskutował Sejm II RP przez całe dwudziestolecie międzywojenne została skutecznie wprowadzona dopiero dekretem PKWN o reformie rolnej z dnia 6 września 1944 r. Komunistyczne władze zlekceważyły zupełnie jedno z podstawowych praw człowieka: prawo do własności prywatnej i bez odszkodowania odebrało właścicielom „nieruchomości ziemskie o charakterze rolniczym jeżeli ich rozmiar łączny przekraczał – bądź rozmiar łączny 100 ha powierzchni ogólnej, bądź 50 ha użytków rolnych”. Wkrótce okazało się, że w praktyce często nie mierzono powierzchni przejmowanych na skarb państwa majątków ziemskich odbierając właścicielom ziemie z rażącym naruszeniem dekretu PKWN.

Państwowy Fundusz Ziemi, powiatowe urzędy ziemskie oraz gminne komisje reformy rolnej dokonały podziału przejętej ziemi obszarowej na gospodarstwa rolne o powierzchni do 5 ha. Dzielono również inwentarz żywy i martwy. Chłopi bezrolni i małorolni otrzymywali nadziały ziemi, za którą mieli zapłacić w gotówce lub naturze od razu 10% wartości (a i tę kwotę odraczano bezrolnym do 3 lat), pozostałą część rozkładano małorolnym na 10 lat, a bezrolnym na 20 lat.

Wies nie żałowała panów, przyjęła reformę rolną w wydaniu PKWN za sprawiedliwość dziejową. „Żołnierze wyklęci” walczący z władzą ludową nie otrzymali poparcia wsi. Walczyli bowiem o powrót tej Polski, której wies nie chciała.

Bibliografia:

1. W. Witos, *Moje wspomnienia*, cz. 2, Warszawa 1990
2. J. Z. Boś, *Historia wsi i szkoły w Kozodrzy 1882-1982*, Krosno 2009
3. http://www.budylancuckie.przemyska.pl/?page_id=928

Pastorałka

Dzień Bożego Narodzenia
radość wszystkiego stworzenia
dziś w legionach wielkie święto
ofensywę rozpoczęło rozpoczęto

Pan Jenerał przodem jedzie
do ataku sam nas wiedzie
a pułkownik robi plany
cztery noce niewyspany niewyspany

Rotmistrz mu pomaga
w sztabie wielka to powaga
Dusza i Lichowski
też nie mało mają troski troski

Pułkownika Zbyszka głowa
wszystkich nas tu cudem chowa
gdyby nie on już by cała
Galicja głodem przymierała przymierała

A Idzik ułan chwacki
Zamaszysty i junacki
Filipek legionista klawy
do szablicy i zabawy zabawy

Juchno legionista młody
rżnie do ognia jak do wody
Majka z buzią jak panienka
żadnej bitwy się nie lęka nie lęka

Żmuda z drutów zwojem
jedzie z całym swym konwojem
gdy na linii coś się psuje
on wnet wszystko podrutuje podrutuje

Żmudy telefony
sieją strach na wszystkie strony
a Głodek wszystkim znany
wiezie list do ukochany do ukochany

Błękitna armija, siwe mundury
który do Polski dojedzie który dojedzie który
pobojowisko, rannych zabierają
a poległych w Alpach zostawiają
i naprzód ruszają naprzód ruszają

Jaś Juchno zostaje
ale Matuchna drugie życie mu daje mu daje

Pastorałka z okresu I wojny światowej

Pigwa jako dodatek do herbaty i nie tylko...

Owoce pigwy to żółte, twarde niewielkie jabłuszka o niepowtarzalnym zapachu, które mają sporo zalet. Pod koniec lata oraz jesienią cieszą się ogromną popularnością. Zawierają sporo naturalnego błonnika w postaci pektyn, są także źródłem wapnia, potasu, żelaza, miedzi, siarki i witamin: B1, B2, C, PP i witaminy A. Niezwykle aromatyczne owoce które, można długo przechowywać, a także znakomicie nadają się na przetwory.

DOMOWA KONFITURA Z PIGWY sprawdza się jako dodatek do herbaty, słodkich wypieków czy deserów – przełamuje ich smak, a także do bardzo wytrawnych serów dojrzewających. Można ją też kłaść na kanapki. Jak ją zrobić?

- 1 kg owoców pigwy
- 1 kg cukru
- 6 goździków
- 1 łyżeczka soku z cytryny

Przygotowanie:

- Owoce pigwy obieramy ze skórki i kroimy w kostkę. Wszystko to zasypujemy cukrem i zostawiamy na kilka godzin,
 - Gdy wypuści sok i stanie się bardziej wilgotna, dodajemy 6 goździków i gotujemy na małym ogniu.
 - Po godzinie, gdy konfitura z pigwy nabierze ciemnego koloru, wlewamy małą łyżeczkę soku z cytryny i wszystko zagotowujemy jeszcze przez 15 minut.
 - Przekładamy gorącą konfiturę do słoików.
- Mimo tych zalet pigwa jest mało popularna, być może dlatego, że w postaci surowej jest niezbyt smaczna.

Można dodawać do herbaty kawałeczki świeżych owoców które, podobnie jak cytryna, nadadzą **NAPOJOWI** lekko kwaskowatego smaku, mocnego owocowego aromatu i rozjaśnią jego kolor. Na długie zimowe wieczory będzie jak znalazł.

Przygotowanie:

- Owoce umyć, rozkroić na pół, usunąć gniazda nasienne, pokroić na cienkie paseczki.
 - Dokładnie wymieszać z cukrem. Zostawić na kilka dni, mieszając co jakiś czas.
 - Przełożyć owoce z syropem do małych słoiczek.
 - Pasteryzować przez 15 minut w temp. 100 st. C.
- Zazwyczaj z pigwy robi się też pyszne nalewki, soki, kompoty i sosy. W Turcji zapieka się ją w całości, podobnie jak jabłka czy gruszki. Stanowi wtedy pyszny deser.

Pozytywny wpływ tego owocu na nasz organizm został już niejednokrotnie potwierdzony. Najcenniejszą substancją, jaką znajdziemy w pigwie, jest bez wątpienia witamina C oraz inne substancje które wspierają funkcjonowanie naszego układu odpornościowego. Doskonale wpływa na nasz organizm podczas pojawienia się pierwszych objawów grypy i przeziębienia. Jak się okazuje, pigwa pomoże nam nie tylko w przypadku jesienno-zimowych kłopotów ze zdrowiem, ale również w leczeniu problemów trawiennych.

Wioletta Pasierb
PZDR Ropczyce

Zmiany w okresie przechowywania akt pracowniczych

Od 1 stycznia 2019 r. będzie Ci łatwiej przechowywać akta pracownicze pracowników i zleceniobiorców.

Zdecydujesz, czy będziesz przechowywać i archiwizować dokumentację pracowniczą w formie papierowej czy elektronicznej. Dokumenty pracowników, których zatrudnisz po 2018 r., będziesz przechowywać tylko przez 10 lat. Będziesz również mieć możliwość, żeby skrócić z 50 do 10 lat okres przechowywania dokumentacji pracowniczej osób, które zatrudniłeś w latach 1999-2018.

Abyś mógł przechowywać przez 10 lat dokumenty pracowników, których zatrudniłeś w latach 1999-2018, złóż do ZUS oświadczenie (ZUS OSW) o zamiarze przekazania raportów informacyjnych. Potem w ciągu roku prześlij do ZUS raport informacyjny (ZUS RIA) za każdego pracownika, którego zatrudniłeś w latach 1999-2018. Jeśli rozwiążesz stosunek pracy z pracownikiem po 2018 r., prześlij do ZUS raport informacyjny wraz z dokumentem wyrejestrowującym z ubezpieczeń.

Oświadczenie o zamiarze przekazania raportów informacyjnych możesz złożyć w wybranym przez siebie terminie. To, czy złożysz to oświadczenie, zależy od Ciebie. Możesz podjąć decyzję w dowolnym momencie.

Możesz także wycofać złożone oświadczenie, ale tylko zanim złożysz pierwszy raport informacyjny. Jeśli wycofasz oświadczenie, to automatycznie zrezygnujesz ze skróconego okresu przechowywania akt pracowniczych. Oznacza to, że będziesz przechowywać je przez 50 lat.

Ważne

Jeżeli złożysz oświadczenie o zamiarze przekazania raportów informacyjnych

i przynajmniej jeden raport informacyjny, to nie wycofasz już oświadczenia. Będziesz więc składać raporty informacyjne za wszystkich ubezpieczonych zatrudnionych przez Ciebie w latach 1999-2018.

Równe dokumenty przekazywane do ZUS od stycznia 2019 r.

ZUS RPA – imienny raport miesięczny o przychodach i wykonywaniu pracy nauczycielskiej – nowy dokument.

Od stycznia 2019 r. będziesz przekazywać raport ZUS RPA. Będziesz go przekazywać w komplecie rozliczeniowym, jeśli w danym miesiącu wypłacisz przychód należny za inny rok kalendarzowy niż rok, którego dotyczy raport RPA (np. trzynastka wypłacona za poprzedni rok).

W raporcie tym będziesz podawać informacje o składnikach wynagrodzenia niezbędnych do wyliczenia lub przeliczenia świadczenia. Dodatkowo w raporcie tym musisz podawać okresy wykonywania pracy nauczycielskiej przez Twoich pracowników.

Zmieniają się dwa formularze rozliczeniowe

ZUS DRA – deklaracja rozliczeniowa. W dokumencie zostanie usunięty blok VI – rozliczenie części IV i V (czyli rozliczenie składek na ubezpieczenia społeczne oraz świadczeń podlegających rozliczeniu w ciężar składek na ubezpieczenia społeczne). Dodany zostanie blok IX – zestawienie należnych składek do zwrotu lub zapłaty.

W bloku tym będziesz rozliczać:

- składki na ubezpieczenia społeczne,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

- składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych,
- wypłacone świadczenia, które podlegają rozliczeniu w ciężar składek na ubezpieczenia społeczne.

ZUS ZWUA – wyrejestrowanie z ubezpieczeń. W tym dokumencie zostanie dodany nowy blok V, który dotyczy rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy albo stosunku służbowego.

Systemy kadrowo-płacowe

Jeżeli korzystasz z programu kadrowo-płacowego, musisz go uaktualnić o dane, które będziesz przekazywać do ZUS zgodnie z nowymi przepisami. Jeśli zatem Twój program nie zapisuje wymaganych danych, musisz go zmienić w tym zakresie.

Krótko o tym, co najważniejsze

1. Będziesz przechowywać przez 10 lat akta pracownicze osób, które zatrudnisz po 2018 r.
2. Możesz skrócić do 10 lat okres przechowywania akt tych pracowników, których zatrudniłeś w latach 1999-2018. W tym celu musisz złożyć oświadczenie ZUS OSW, a potem w ciągu roku przekazać do ZUS raporty ZUS RIA za wszystkich ubezpieczonych w tym czasie.
3. Jeśli rozwiążesz stosunek pracy z pracownikiem zatrudnionym w latach 1999-2018 po 2018 r., raport informacyjny prześlij do ZUS wraz z dokumentem wyrejestrowującym z ubezpieczeń.
4. Akta pracowników, których zatrudniłeś przed 1999 r., przechowujesz przez 50 lat.

Więcej informacji na stronie
www.e-akta.gov.pl

Asystent medyczny wystawi zwolnienie w imieniu lekarza

Od 1 stycznia 2016 roku lekarze mogą wystawiać elektroniczne zwolnienia lekarskie, nazywane e-ZLA. Zwolnienia na papierowym formularzu (ZUS ZLA) mogą być wystawiane jeszcze do końca listopada 2018 r. Natomiast od 1 grudnia 2018 r. lekarze będą wystawiać wyłącznie zwolnienia elektroniczne.

Lekarz przekazuje zaświadczenie lekarskie e-ZLA (po jego podpisaniu z wykorzystaniem certyfikatu z ZUS, kwalifikowanego certyfikatu lub profilu zaufanego ePUAP) elektronicznie do ZUS. ZUS udostępnia e-ZLA płatnikowi składek (np. pracodawcy) na jego profilu na PUE ZUS nie później niż w dniu następującym po dniu otrzymania e-ZLA (bez podawania numeru statystycznego choroby). Informacja ta jest przekazywana także ubezpieczonemu (m.in. pracownikowi) posiadającemu profil ubezpieczonego/świadczeniobiorcy na PUE ZUS.

Upoważniony przez lekarza asystent medyczny będzie mógł wystawiać zwolnienia lekarskie. Zanim to jednak nastąpi jego nazwisko musi znaleźć się w rejestrze usług medycznych (RAM) i zostać zaakceptowane przez ZUS. W praktyce oznacza to, że lekarz zostanie odciążony od obowiązków administracyjnych i będzie mógł więcej czasu poświęcić pacjentowi.

Pielęgniarki, ratownicy medyczni, sekretarki medyczne – wszyscy już od 23 października mogą wystawić e-zwolnienie w imieniu lekarza. Lekarz będzie mógł upoważnić do wystawiania zwolnienia lekarskiego – w jego imieniu i na podstawie dokumentacji medycznej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych właśnie rozpoczyna szkolenia asystentów medycznych.

Asystentem medycznym, którego lekarz będzie mógł upoważnić do wystawiania e-zwolnień w swoim imieniu, może zostać osoba, która wykonuje zawód medyczny lub choćby czynności pomocnicze przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Osoba ta musi posiadać zarejestrowane konto na Platformie Usług Elektronicznych ZUS i być wpisana do Rejestru Asystentów Medycznych (RAM), dostępnym od 23 października pod adresem <https://ram.rejestrmedyczny->

ne.csioz.gov.pl/. Swoją profil na platformie ZUS musi mieć również lekarz, w którego imieniu e-ZLA będzie wystawiał asystent.

Upoważnianie asystenta do wystawiania elektronicznych zwolnień lekarskich będzie odbywać się w RAM. Następnie informacja ta będzie przekazywana do ZUS. Na jej podstawie asystent uzyska dostęp do odpowiednich funkcji na PUE ZUS, dzięki którym wystawi e-ZLA. Co ważne – asystent medyczny upoważniony do wystawiania e-ZLA – będzie wykonywał w imieniu lekarza jedynie techniczne czynności. O samym zwolnieniu i jego szczegółach nadal będzie decydował wyłącznie lekarz.

– Takie upoważnienie lekarz może wystawić na rok, po upływie 12 miesięcy będzie musiał wystawić kolejne. Lekarz może też w każdej chwili upoważnienie wycofać – wyjaśnia Wojciech Dyląg – Regionalny Rzecznik Prasowy ZUS na Podkarpaciu.

Nie oznacza to jednak, że asystent medyczny za lekarza będzie decydował, komu wypisać zwolnienie. Nadal to wyłącznie lekarz będzie decydował o zwolnieniu i jego szczegółach. Natomiast upoważniony przez niego asystent medyczny tylko wprowadzi dane zaświadczenia do elektronicznego systemu i samodzielnie je podpisze.

Jak upoważnić asystenta medycznego do wystawiania zwolnień?

Pierwszym krokiem lekarza jest wpisanie upoważnianej osoby do Rejestru Asystentów Medycznych, w którym gromadzone są dane o osobach mających upoważnienia do wypisywania zwolnień. ZUS zweryfikuje, czy można udostępnić osobie upoważnionej możliwość wystawiania

zwolnień lekarskich w formie dokumentu elektronicznego.

– Chodzi przede wszystkim o sprawdzenie czy osoba upoważniona ma utworzone w ZUS swoje indywidualne konto na portalu Platforma Usług Elektronicznych (PUE) – wyjaśnia Wojciech Dyląg.

– Bez elektronicznego konta w ZUS wystawienie e-ZLA jest, bowiem niemożliwe – dodaje.

Wojciech Dyląg
regionalny rzecznik prasowy
w województwie podkarpackim

WIADOMOŚCI DROGOWE

W dniu 10 września 2018 r. kierujący fiatem, wyjeżdżając z parkingu w miejscowości Sielec, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu fordem, w wyniku czego doszło do zderzenia pojazdów. W zdarzeniu nikt nie doznał obrażeń.

17 września 2018 r. na parkingu w Olchowej, podczas cofania kierująca fiatem, uderzyła w zaparkowanego opla.

20 września 2018 r. na skrzyżowaniu drogi powiatowej z drogą krajową w miejscowości Sielec, kierujący dostawczym fordem podczas cofania najechał na stojącego za nim, kierującego fordem – osobowym. Nikt nie potrzebował pomocy medycznej.

24 października 2018 r. w Olimpowie, na huku drogi kierująca renault, nie dostosowała prędkości do panujących warunków na drodze, w wyniku czego zjechała na przeciwny pas ruchu i uderzyła w kierującego fiatem. Nikt nie potrzebował pomocy medycznej.

W dniu 27 listopada 2018 r. w miejscowości Olchowa kierujący fiatem, podczas włączania się do ruchu z drogi podporządkowanej, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu Vw doprowadzając do zderzenia pojazdów. Żadna z osób uczestniczących w zdarzeniu, nie wymagała pomocy medycznej.

sier. szt. Wojciech Tobiasz

„CHCĘ PANU ŚPIEWAĆ”

I Przegląd Piosenki Biesiadnej Chórów – Wiercany 2018

Chór Cantus z Trzciany – dyrygent Łukasz Adamus

Chór Gaudete z Łańcuta – dyrygent Dariusz Kosak

Chór Męski z Olchowej – dyrygent Wiesław Toton

Chór WierCantus z Wiercan – dyrygent Karolina Kosak

Męski Chór Rolników im. Stanisława Świerada z Wielopola Skrzyńskiego – dyrygent Piotr Larysz

Licznie zgromadzona publiczność